

อภัยกฤต

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแก อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เมื่อก่อนมีลูกศิษย์คนหนึ่ง เขาสอนอยู่ที่หอการค้าเขาพูดอย่างนี้เลย เขาเข้าใจว่า อภัยกฤตนี้เป็นธรรมะ เขาบอกว่าอูเบกขานี้เป็นธรรมะ แต่เราบอกว่าอูเบกขานี้ตัวร้ายเลย ตัวร้ายเพราะอะไร เพราะอภัยกฤตมันวางเฉย ดิกับชั่ว “กลาง” พอกลางนี้มันจะไปดิกับชั่ว “กลาง” มันอยู่กลางได้ไหม อภัยกฤต ตรงนี้

ถ้าพูดถึงดิกับชั่วนี้ เราจะเห็นชัดใช่ไหม แต่ถ้าเราเฉยๆ อยู่ “กลางๆ” อยู่ เราไม่ตีไม่ชั่ว

แต่ขอโทษนะ มึงจะชั่ว! มันไม่ไปดีหรอก มันไม่ไปดีเพราะอะไร มันไม่ไปดีเพราะจิตใต้สำนึกของมันมีความไม่รู้ อวิชชาคืออะไร อวิชชามันรู้ตัวนะ อวิชชาคือพลังงาน คุณ เวลาเข้าปั๊มจะมีป้ายบอก กรุณางดสูบบุหรี่ กรุณางดจุดไฟ กรุณาหมดเลย เพราะอะไร เพราะน้ำมันพอเจอเชื้อไฟปั๊บมันติดเลยในเมื่ออภัยกฤตนี้ เรามีอวิชชาอยู่แล้ว เหมือนน้ำมัน มันเจอเชื้อไฟไม่ได้เลย หลัวะ!

อภัยกฤตมันมีอวิชชาอยู่แล้ว อวิชชาตามตำราคือความไม่รู้ แต่ความจริงมันรู้ในตัวมันเอง มันรู้สึกรู้ตัว อย่างเช่น เราอยากได้อะไรทุกคน แต่ทำยังไง? ไม่รู้ โดยสามัญสำนึกเราอยากดี ทุกคนอยากดีไหม อยากเป็นคนดีกันหมดนะ แล้วดีคืออะไรละ ดีมันมีหลากหลายมาก

วันก่อนมีคนมาจากเขื่อน พวกสร้างเขื่อนมากันเต็มเลย เพราะลูกศิษย์เขาดึงกันมา บางคนก็อยากมา บางคนก็ไม่อยากมา เราก็ให้ถามธรรมะอย่างนี้ ทุกคนก็ถามกันไป มีคนหนึ่งมาบอกว่า

“ผมก็ได้อยู่แล้ว ผมดีหมดเลย ครอบครัวยิ่งดี ตำแหน่งหน้าที่การงานก็ดี ทุกอย่างดีทั้งนั้นเลย”

พอเขาพูดจบแล้ว เราบอกว่า เราเศร้าใจมากเลย นี่มุมมองของเราเห็นใหม่ ดีของเรานี้นะ ตำแหน่งหน้าที่การงานทั้งหมดนั้นมันเป็นสมบัติสาธารณะ

เคยมีข้าราชการบางคนมาหาเรานะ เขาบอกว่าเขาคิดฆ่าตัวตายเลย เขาคิดฆ่าตัวตายตลอดเวลาเพราะเขาไม่ได้ ๒ ชั้น แล้วเขาก็มานั่งฟังเราทุกวัน มานั่งฟังเทศน์ตอนเช้าๆ เพราะเราจะเน้นเรื่องมนุษย์สมบัติ ถ้าไม่มีเรา ไม่มีมนุษย์สมบัติ ตำแหน่งหน้าที่การงาน สมบัติทุกอย่างมันก็เป็นของสาธารณะหมด เพราะมีเราสิ่งนั้นมันถึงมี เราจะได้ตำแหน่งหรือไม่ได้ตำแหน่งก็แล้วแต่ เดี่ยวเราก็เกษียณ เดี่ยวเราก็ไปแล้ว ตำแหน่งก็คือตำแหน่ง เราก็คือเรา แต่ถ้าเ็งมองตรงนั้นปั๊บ เ็งจะเหยียบย่ำ เราจะบอกว่า คุณถูกตัวเองมาก คุณถูกสมบัติที่มีค่าที่สุดคือชีวิตเรา

สมบัติที่มีค่าที่สุดคือชีวิตเรานะ แต่เราไปมองกันที่ตำแหน่งหน้าที่การงาน พอเราพูดเนิ่นๆ ไปนะ เขาสารภาพเลย เขาบอกว่าแต่เดิม คิดแต่จะทำร้ายตัวเองตลอด เพราะเขาไม่ได้ ๒ ชั้น พอฟังไปฟังมานะ ๒ ชั้นนั้นมันไม่มีความหมายเลย เขาปลดของเขาเอง เขาพูดของเขาเองนะ มีคนพูดอย่างนี้กับเราหลายคนมาก แล้วอย่างพวกข้าราชการ อย่างโรงพยาบาลโพธารามที่เขาพากันมา ไม่ได้ ๒ ชั้น เสียใจมากเลย พอเราพูดอย่างนี้ปั๊บนี้ ทุกคนหวังดี อยากดีหมดละ แต่เราคิดว่าตำแหน่งหน้าที่การงานคือสังคัมไป เพราะพอเรายืนตรงนั้นปั๊บ มันจะขีดหน้าชูตาใจ แต่ลืมไปว่า การขีดหน้าชูตานั้นมันก็ของชั่วคราวทั้งหมด คุณ คุณคนจะเกษียณสิ จะเป็นทุกข์เป็นร้อนเลย “เกษียณ แล้วจะอยู่อย่างไร เกษียณแล้วจะทำอย่างไร” แต่มึงก็ต้องเกษียณ มันเป็นเรื่องจริงอันหนึ่ง มึงจะพะวักพะวงขนาดไหน มึงก็ต้องไป

พอเขาบอกว่า เขาดีหมดเลย เราก็บอกว่าสลดใจมาก เพราะความคิดของคนคิดได้เท่านี้ คิดว่าทุกอย่างเรามีพร้อมเพรียงหมดแล้ว เรามีพร้อมหมดแล้ว เราก็เป็นคนดีแล้ว แต่ความพร้อมเพรียงแบบนี้ะ มันเหมือนรถ อย่างโยมเดิมน้ำมันเต็มถังเลยแล้วก็วิ่งไป มันจะหมดถังไหม พอหมดถังแล้วจะทำอย่างไรต่อไป มนุษย์สมบัติ การได้ชีวิตมนุษย์มานี้ เราต้องสร้างบุญมา ถ้าเราไม่สร้างบุญมานะ จิตนี้มันเกิดโดยธรรมชาติของมัน

หลวงปู่จันทา ท่านบอกนะ ท่านนั่งภาวนาอยู่ แล้วเห็นครอบครัวๆ หนึ่งเดินเข้าไปในฟาร์มหมูหมดเลย คือไปเกิดในนั้นไง ท่านเห็นจิตวิญญาณเดินเข้าไปในฟาร์มหมู เขาทำฟาร์มไง คือจิตนี้มันเกิดได้ทุกอย่าง แล้วพวกเราก็บอกว่ามันเป็นไปได้ วิทยาศาสตร์มันพิสูจน์ไม่ได้

สมัยพุทธกาล มีพระปัจเจกพุทธเจ้าองค์หนึ่งท่านมีบุญมาก ท่านไปบิณฑบาต พระปัจเจกพุทธเจ้าต้องตรัสรู้เองโดยชอบ ทีนี้พอโยมเขาศรัทธา เขาก็บอกว่าจะนิมนต์ให้มาฉันตลอดไป แต่เพราะเขามีหน้าที่การงานมาก แล้วเขามีหมาตัวหนึ่ง เลยบอกว่า ถ้าอาหารเสร็จแล้ว จะให้หมาตัวนี้มาเป็นสัญลักษณ์มาบอก ไอ้หมามันก็มาเห่าเรียกไปนะ พระปัจเจกพุทธเจ้าก็รักมันมาก พอเดินๆ ไป ท่านแกลังทำหลงทาง มันไม่ยอมนะ มันวิ่งไปคาบจิวรึงกลับมา หมามันมีความฉลาด มันรักของมัน

ทีนี้พอออกพรรษาแล้ว ประเพณีของพระ ออกพรรษาแล้วจะออกธุดงค์ พระปัจเจกพุทธเจ้าออกพรรษาก็ต้องธุดงค์ไป หมาตัวนี้มันอาลัยอาวรณ์ มันหอนนะ หอนจนขาดใจตายเลย พอมันหอนจนขาดใจตาย ด้วยบุญกุศลอันนี้ หมานะ ไปเกิดเป็นเทวดา เป็นเทวดาที่เสียงเพราะที่สุดเลย โอ้โฮ! ไม่มีเสียงของใครจะไพเราะเท่านี้เลย เทวดาองค์นี้ชื่อท้าวโฆษกะ ในปัจจุบัน พิธีกร โฆษกก็คือหมา! มันทับศัพท์มาจากชื่อของหมา ท้าวโฆษกะเป็นเทวดาที่เสียงเพราะที่สุดเลย ที่เขาเรียกโฆษก เดียวนี้เขาเรียกพิธีกรไง ไอ้ถ้อยไมค์ นั่นล่ะชื่อหมา เอาสัญลักษณ์ของหมามาใช้ ท้าวโฆษกะ โฆษก

นี่ไง แล้วก็บอกว่า สัตว์เกิดเป็นมนุษย์ไม่ได้ไง มนุษย์เกิดเป็นอย่างอื่นไม่ได้ไง แต่มันเวียนตายเวียนเกิดนะ พอเวียนตายเวียนเกิด เราเกิดเป็นมนุษย์แล้ว นี่มนุษย์สมบัติเรา ได้มาแล้ว มีหน้าที่การงาน แต่ประสาเรา มนุษย์สมบัตินี้สำคัญมาก ถ้าตกรกไปก็เหมือนติดคุก ถ้าเราอยู่บนสวรรค์ก็เหมือนเรากินเลี้ยงตลอดเวลา เราเปรียบอย่างนี้เลย สวรรค์หมายถึงว่า เรามีงานรื่นเริง มีสโมสรสนับทึบอยู่ คือเพลิดเพลิน ใจ แต่มันก็ต้องจบ อยู่ในคุกในตารางมันก็ต้องออก นรกสวรรค์ก็อย่างนั้น แต่ในปัจจุบัน เราไม่ได้ตกรก เราไม่ได้อยู่ในคุก เราอิสระ มนุษย์สมบัตินี้อิสระเพราะอะไร เพราะชีวิตของเรา ลมหายใจเข้าและหายใจออกทำให้ร่างกายนี้อยู่ได้ พลังงานมันเผาผลาญอยู่

เราเปรียบเทียบชีวิตของเรา คนเราคนหนึ่งเหมือนตัมพะโล้หม้อหนึ่ง พะโล้หม้อนั้น ถ้าได้อุ่นอยู่ พะโล้หม้อนั้นมันจะไม่เนาไม่บูด ร่างกายนี้เปรียบเหมือนพะโล้หม้อหนึ่ง มีจิตธาตุไฟนี้เผาผลาญอยู่พะโล้หม้อนี้ไม่เนา ถ้าจิตออกจากร่าง พะโล้หม้อนี้มันจะเนา จิตออกจากร่าง ภายนี้ก็เนา ชีวิตเราแค่นี้เอง แล้วพอชีวิตมีแค่นี้เอง เอ็งจะใช้ชีวิตกันอย่างไร เอ็งจะดำรงชีวิตกันอย่างไร แต่นี่บอกว่าทุกอย่างพร้อมแล้ว ตำแหน่งหน้าที่การงาน แต่พอลมหายใจขาดผล่ะ! จิตนี้ออกจากร่าง มันจะไปตามกำลังของมันเลย ดีหรือชั่ว มันจะไปตามกำลังของมัน

แต่ที่นี้เรามาอยู่ในชาตินี้ไซ้ใหม่ เราก็เพลิน ทำแต่งงาน โอ้โฮ เป็นคนดี น้ำมันก็หมดลงไปเรื่อยๆ ใช้น้ำมันไปเรื่อยๆ พอน้ำมันหมดปั๊บ รถก็ไปไม่ได้แล้ว นี่บุญกุศล อามิสคือน้ำมัน คือแรงขับ บุญกุศลที่ให้เรา เราทำบุญกุศลไป ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว การเสียสละอย่างนี้ เสียสละเพื่อเติมของเราไปเรื่อยๆ ฝึกจนเคยชิน ยิ่งพอมานปฏิบัติ ถ้าเรามาปฏิบัติ ทำสมาธิ รถเดียวกันก็ไฮบริด ไม่ต้องเติมน้ำมัน จิตของเราถ้าภาวนาไปแล้ว จิตถ้ามันเป็นธรรมขึ้นมาแล้ว อันนี้ไม่เกี่ยวแล้วนะ ภูเถียงตัวตัวเองได้นะ สมาธิมันเลี้ยงตัวของมันเองได้ แล้วถ้าเราเกิดได้ปัญญาขึ้นมา เหมือนรถเรานี้จะต่อไปจะใช้ไฮโดรเจนแล้ว มันเป็นไปได้ตามธรรมชาติของมันเลย จิตนี้มันพัฒนาได้ขนาดนั้น

คำว่าอภัยภูฏาน มันเป็นกลาง แต่กลางอย่างนี้มันไว้ใจไม่ได้ กลางอย่างนี้กลางไม่ถูก กลางอย่างนี้เขาเรียกว่า เวทนา ๓ ทุกข์ สุข อุเบกขา เวทนา ๖ เวทนา ๑๖ เวทนา ๑๖ มินอกมีใน มีเข้าไปเรื่อยๆ ที่น้ำมันละเอียดเข้าไปเรื่อยๆ ละเอียดอย่างไรก็ไว้ใจไม่ได้ ไว้ใจไม่ได้เพราะอะไร ไว้ใจไม่ได้เพราะมันอยู่ใต้กฎของไตรลักษณ์ที่มันแปรปรวนตลอด ไม่มีอะไรคงที่เลย เว้นไว้แต่สมาธิคงที่ชั่วคราว ถ้าทำสมาธิได้มันจะคงที่ได้ชั่วคราว เพราะชั่วคราวด้วยกำลัง สมาธิคือแรงส่งของสติ แรงส่งของสติคือกำบังกรรม มันอยู่ของมันได้ แต่ถึงจะมีแรงส่งแค่ไหน พอหมดแรงส่ง มันจะอยู่ได้ไหม ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ สมาธิเกิดจากการมีสติควบคุมเราเอง ตอนนี้ปัจจุบันนี้ สมาธิควบคุมตัวเองกลับมาที่ตัวจิต แต่ถ้าเราใช้ของเรา เราก็ใช้พลังงานของจิต

มันมีนะ ลูกศิษย์เขาเป็นหัวหน้าฝ่ายวิจัยของโรงพยาบาลศิริราช เขาเป็นหัวหน้าโครงการวิจัยว่าสมองคิดได้อย่างไร แล้วก็ทำไปจนตัน เขาบวชพระแล้วมาหาเรา

“หลวงพ่อกับผมเป็นหัวหน้าโครงการทำวิจัย” เขาบอกชื่อเขาด้วย

“แล้วตอนนี้ผมวิจัยไปแล้วมันตัน” ตันเพราะอะไร

“เพราะว่าสมองมันเป็นสสาร มันเป็นวัตถุ แล้วมันคิดไม่ได้ แล้วมันมีความคิดมาได้ยังไง”

เราบอกว่ามันเป็นไปได้ เราบอกว่าสมองมันเป็นธาตุ มันเป็นสสาร เป็นธาตุอันหนึ่ง แล้วธาตุนี้มันยังใช้พลังงานของตัวเองไม่ได้เลย แต่มันก็ กิ่งว่าธาตุอันนี้ต้องใช้จิตต้องมีพลังงาน ถ้าไม่มีจิตไม่มีพลังงาน ไอ้เครื่องกลอันนี้มันทำงานไม่ได้หรือเครื่องกลอันนี้ถ้าไม่มีตัวจิตมันก็ทำงานไม่ได้

ทีนี้มันก็ กิ่งหมายความว่า คำว่าสมองนี้ เราเกิดมาเป็นมนุษย์ใช่ไหม มีสมองเป็นศูนย์ประสาทควบคุมร่างกายเรา แล้วไว้มาก คิดยกมือนี้ บีบ! คำสั่งทุกอย่างที่ขยับนี้ สมองสั่งหมดนะ แล้วมันสั่งอย่างไร ภูไม่รู้ว่ามันสั่งอย่างไร มันเร็วขนาดไหน พอมันเร็วอย่างนี้ ศูนย์ประสาทมันควบคุมเรา แล้วศูนย์ประสาทนี่คือความจำ สมองส่วนไหนคือส่วนบังคับบัญชา มันสั่งอะไรมาล่ะ แล้วพูดถึงถ้ามันดับหมดเลย ไม่ได้ใช้อะไรเลย แล้วจิตมันยังคิดได้ยังไง

เราถึงบอกว่ามันก็ กิ่ง หมายถึงว่า มันเป็นสภาวะของมนุษย์ ถ้าเป็นสภาวะของเทวดา เทวดานี้ไม่มีร่างกาย เป็นกายทิพย์ แล้วเขาคิดกันอย่างไร เขากันอย่างไร เราถึงบอกว่า จิตนี้มันเป็นมาตรฐานที่ว่า มันจะอยู่ในสถานที่ใดก็ต้องมีจิต ถ้าไม่มีจิตมันก็ไม่มีสิ่งที่มีชีวิต จิตเป็นสิ่งที่ชีวิตที่มันจะเคลื่อนไปในวัฏฏะ พอเคลื่อนไปในวัฏฏะ แล้วในร่างกายเราทำไมมีเซลล์ล่ะ ทำไมมีเม็ดเลือดล่ะ นี่อะไร ภูตรูป-มหาภูตรูป รูปใหญ่รูปเล็ก มันอาศัยเกิดในร่างกายเราอีก ทีนี้มันก็อาศัยในนี้อีก

ทีนี้พอพูดถึงสมองนะ พออธิบายให้เขาฟัง เขาบอกว่าเขาอยากเห็นจิตวิญญาณ เพราะเขาทำวิจัยเรื่องของวิทยาศาสตร์แล้วมันจบไม่ได้ เขาก็มานั่งภาวนาใหญ่ ภาวนาหลายวันอย่างไรก็ไม่เห็น...อด! ทางวิทยาศาสตร์เขาจะพิสูจน์ตรงนี้กันไง

พออย่างนี้บีบ คำว่าอัพยากถนี้ ด้วยความคิดของเรา อัพยากถมันไม่ทำให้ทุกข์ ไม่ให้โทษกับใคร พออัพยากถมันเป็นสิ่งที่ดี เป็นสิ่งที่ไม่ให้โทษกับใคร ไม่ให้คุณกับ

ใคร มันควรจะเป็นกลางโดยคุณสมบัติ แต่ความจริงมันไม่ใช่ มันเป็นกระบวนการของจิต

คุณสิ พวกเรานั่งกันอยู่นี่ ปวดเมื่อยหมดคนะ ถ้านั่งอยู่นี้จะปวดเมื่อยตายเลย แล้วทำอย่างไรจะไม่ปวดล่ะ โดยธรรมชาติของมัน อิริยาบถ เห็นไหม พลังงานของมัน เพราะพลังงานของจิต คือจิต กระบวนการของมัน มันมีทุกข์มีสุข ถ้ามันมีทุกข์อยู่ตลอดเวลา มันก็ไม่ไหว มีสุขตลอดก็ไม่ได้ มันก็มีอภัยกฤต คือมันปล่อยวางโดยธรรมชาติของมันเองเหมือนกัน ธรรมชาติของมัน มันอยู่กลางได้ แต่อยู่กลางอย่างนี้ อยู่กลางด้วยกระบวนการของมัน พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้แล้ว

ทีนี้ถ้าในการปฏิบัติ ไอ้พวกนี้ใช้ไม่ได้หมดเลยนะ เพราะนี่เป็นกระบวนการของมันไม่ใช่ไหม กระบวนการคือสัญชาตญาณการเคลื่อนไหวของจิต แต่พระพุทธเจ้าบอกว่าธรรมะคือการสวนกระแส สมาธิไม่ใช่อุเบกขานะ โวย์! สมาธิคือสมาธิ คราวนี้เขาสอนกันว่า **จิตคือธรรมดา ธรรมดา** มันจะตายด้วยธรรมดา มันจะไม่มีอะไรคิดมีมันไปเลย โดยความเป็นธรรมดา

เพราะจิตมันเป็นอย่างนั้นอยู่แล้ว และมันเอากระบวนการของมัน คืองานรูทึนงานประจำของมันมาเสนอเรา แล้วเราจะต้องทำงานที่ควบคุมมัน เราเป็นฝ่ายบริหารใช้ไหม แล้วมีหน้าที่บอกว่า บริหารมันทำอย่างไร “เฮ้ย คุณมน โยบายนะ กูจะสั่งให้องค์กรนี้มันเคลื่อนไหวไปอีกแนวทางหนึ่ง ไม่ใช่กระบวนการที่มันทำกันอยู่นี้” แต่ที่เขาสอนกันเขาบอกว่าเขาจิต เขาบอกว่าพัฒนาการของจิตมันเป็นอย่างนี้ กระบวนการของมันเป็นอย่างนี้ แล้วมันเอากระบวนการของมันมาสอนกัน พระพุทธเจ้าไม่ได้สอนอย่างนี้โวย์! พระพุทธเจ้าไม่สอนอย่างนี้หรอก

อันนี้ถึงบอกว่าเป็นอภัยกฤต เราจะบอกว่า เวลาปฏิบัติไปนี้ มันจะมีขั้นตอนของจิต คือว่า มิตติของความคิดมันมีอยู่ ๔ ระดับ โสดาบัน สกิทาคามี อนาคามี อรหัตต์ มิตติของความคิดที่ลึกตื้นนี้มี ๔ ระดับ พอปฏิบัติไป ความที่เราอยู่ในระดับไหน จิตของเราไปอยู่ในระดับไหน เหมือนกับตำแหน่งหน้าที่การงานของเรารับผิดชอบระดับไหน เราก็ต้องรับผิดชอบบริหารจัดการในหน้าที่การงานของเรา

ในโสคาบัน ในสภิกาคามี ในอนาคามี ความรับผิดชอบมันหลากหลาย มันละเอียดลึกซึ้งมาก พอลึกซึ้งมาก มันมีความตึงเครียดขนาดไหน เพราะมันเป็นอภัยภูตของมันเป็น เห็นไหม เราจะบอกว่าอภัยภูตนี้ ในชั้นของแต่ละชั้นมันก็ละเอียดลึกซึ้งต่างกัน แต่ที่นี้คนที่มันไม่เคยปฏิบัติ หรือปฏิบัติโดยความคิดของเราที่เป็นวิทยาศาสตร์ มันก็คิดว่าอภัยภูตก็คืออภัยภูตไง มันคิดว่าเวทนาก็คือเวทนา ที่นี้พอครูบาอาจารย์ของเราที่ปฏิบัติจะบอกว่า มันจะมีเวทนานอก เวทนาใน เวทนาในเวทนา

เขาก็บอกว่าเป็นโหวหาร พุดเป็นโหวหาร ไม่มีตัวตน

ก็มึงไม่เคยปฏิบัตินะสิ ลองถ้ามึงมาปฏิบัติแล้วสิ

แล้วเขาก็บอกว่าเป็นโหวหาร กายนอก กายใน กายในกาย โอ้อโฮ!

คนพุดอย่างนี้แสดงว่าเขาไม่เคยรู้เคยเห็นสิ่งอะไรที่เป็นความจริงของเขาเลย

ถ้าเราดูเห็นเรื่องในบ้านของเรา เรื่องในจิตของเรา เรื่องในบ้านของเรา เราก็คิดว่าเป็นความลับนะ แต่ถ้ามึงมาปฏิบัตินะ จากจิตดวงหนึ่งสู่จิตดวงหนึ่ง ในความเป็นอยู่เห็นไหม ในบ้านของเรา จะเป็นบ้านในภูมิภาคใด บ้านรูปทรงใด บ้านก็คือที่พักอาศัย แล้วเราก็ต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัยในบ้านของเราที่เราต้องใช้ในชีวิตประจำวันของเรา มันก็คืออันเดียวกันนั่นละ รูปแบบจะทรงไหน จะรูปแบบใดก็คือบ้านพักอาศัย

ถ้ามึงเข้าใจกระบวนการของจิตแล้วนะ จากจิตดวงหนึ่งสู่จิตดวงหนึ่ง ไม่มีความลับหรอก แล้วไม่มีจิตดวงใดจะแปลกประหลาดกว่าจิตดวงอื่น ไม่มี! เพราะอริยสัจมีอันเดียว อริยสัจมีหนึ่งเดียว ถ้าพุดถึงอริยสัจมันต้องเป็นความจริง ต้องเป็นอันเดียวกัน ไม่มีแตกต่าง เพียงแต่ว่า ย้อนกลับมาที่บ้านอีกละ

อ้าว ก็ของผมไม่ใช่บ้าน ของผมเป็นคอน โคมินิยมมันซ้อนๆๆ กันอยู่ มันไม่ใช่บ้าน

อ้าว ไม่ใช่บ้าน มันก็บ้านส่วนรวมไว้ย! ห้องใครก็ห้องมันสิ

คือตอนนี้คนมันจะแถ เราฟังคำนี้แล้วเรารับไม่ได้ ธรรมะอย่างนี้พระพุทธเจ้าสอนไว้แล้วสังกมถัมไป มีพวกเราคณะหนึ่งรื้อกันขึ้นมาเจอ โอ้อโฮ มึงเก่งขนาดนั้นเชียวนะ

หรืออะ! ใครๆ ก็บอกว่า พระพุทธเจ้าสอนไว้หมดแล้ว แต่ไม่มีใครรู้ใครเห็น เขาลืมกันไป มองข้ามกันไป เดียวนี้เรามาค้นมาเจอ

มันดูถูกไม่ได้นะ ๒,๕๐๐ กว่าปีนี่ ก็ชั่วอายุคน บางคนบอกว่าโลกจะแตกนะ เราบอกว่าไม่หรอก ๕,๐๐๐ ปี พอ ๕,๐๐๐ ปีแล้ว อีก ๒,๕๐๐ กว่าปี อย่างเราก็ ๑๐๐ ปี ก็อีก ๒๕ ชั่วอายุคน อีก ๒๔-๒๕ รุ่นนะ แล้วนี่ จาก พ.ศ. ๑ มาถึง พ.ศ. ๒๕๕๒ นี่มันก็ชั่วอายุคน แล้วไม่มีนักปราชญ์เลยหรือ ไม่มีนักปราชญ์ที่จะมารื้อค้น มันจะมาเก่งคนเดียวเลยหรือ นี่พูดถึงเวลาเขาสอนกันนะ

คำว่าอภัยกฤตนี้ มันเป็นกลาง ตามศัพท์มันเป็นอย่างนั้น แล้วอภัยกฤตนี้ เวลาเราภาวนา คนภาวนาจะเห็นชัดมากเลย อย่างเช่นถ้าเราภาวนา พุทฺโธ พุทฺโธ พุทฺโธ พุทฺโธ แล้วมันเกิดความเจ็บปวดมาก ถ้าสติเราดีนะ เวลามันลงนะ ความเจ็บปวดจะหายหมดเลย จิตนิ่งหมดเลย เห็นไหม นี่เขาเรียกว่าสุขเวทนา แล้วเวลาเรานั่งไป มันจะปวดมากเลย โอ้อโฮ ปวด นี่คือทุกขเวทนา ทีนี้เรา พุทฺโธ พุทฺโธ สติเราพร้อม สติเราดีมากเลย แต่มันจะปวดมันก็ไม่ใช่ มันจะปล่อยมันก็ไม่เชิง โอ้วว่าจะปล่อยว่าง มันก็ไม่ว่างนะ โอ้วว่าจะปวดมันก็ไม่ปวด มันซาๆ อยู่ “นี่อภัยกฤต” ชัดมากเลย อย่างนี้ฝ่ายปฏิบัติเราเรียกว่า “เวทนา สักแต่ว่าเวทนา”

สุขเวทนา ทุกขเวทนา เวทนาสักแต่ว่าเวทนา คือเวทนามันสักแต่ว่าแต่จิตมันไม่รับรู้ไง จิตมันรู้สึกตัวของมันอยู่ แต่เวทนามันก็แสดงตัวมันอยู่ แต่เพราะจิตนี้มีกำลังไม่พอ มันไม่สามารถปล่อยได้ มันจะชานะ เหมือนกับที่เราโดนวางยาชา มันชาหมดเลยนะ ชาอยู่ รู้ยู่ว่าชาเฉยๆ ไม่รู้ว่าเจ็บไม่รู้ว่าปวด แล้วก็รู้ว่ายู่สุขด้วยนะ ไม่รู้ว่าปล่อยวางด้วย ชาอยู่อย่างนั้น เวทนาสักแต่ว่าเวทนา นี่อภัยกฤต...อภัยกฤตในภาคปฏิบัติเลย

โยม๑ : ถ้าอย่างนั้น เวลาเราเข้าสมาธิจนไม่หายใจเลย แล้วเรารู้ว่าเรายังเข้าสมาธิอยู่ตรงนั้น อย่างนี้คืออะไร

หลวงพ่ : ถ้าพูดถึงอย่างนี้ เวลาเราพูดแล้วมีคนเอาซีดีของเราไปฟัง แล้วก็ไปโพสต์ในเว็บบอร์ดกัน เขาบอกว่า หลวงพ่อสงบว่าอย่างนั้น หลวงพ่อสงบว่าอย่างนี้ไง หลวงพ่อสงบว่าสัมหล่น หลวงพ่อสงบว่ามันเป็นการฟลุค เพราะอะไร เพราะพอโยมปฏิบัติไปแล้วนี่ เหมือนแบบว่าเรายังไม่รู้ครบวงจรของมัน เราก็อธิบายไม่ถูก

ถ้าพูดถึงอย่างนี้ มันเริ่มต้นขึ้นมาจากกำหนดลมหายใจ อานาปานสติ กำหนดลมหายใจเข้า กำหนดลมหายใจออก พอกำหนดลมหายใจไปเรื่อยๆ ถ้ามันละเอียดเข้ามาเรื่อยๆ ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ ละเอียดเข้าไปเรื่อยๆ นะ ทีนี้คนมันไม่เข้าใจ แล้วคนมันเรียนลัดกัน ทุกคนอยากสะดวก อยากเรียนลัด มีพระมหาเถระเยอะมากเลย บอกว่าภาวนาแล้วลมหายใจต้องหาย ตามหลักของมันจริงๆ แล้วนี่ ลมหายใจมันต้องหาย แต่เรารู้ที่อยู่ เพราะเราเคยปฏิบัติมา ถ้าบอกว่าลมหายใจต้องหายนี่นะ คนปฏิบัติ ๕๐ เปอร์เซ็นต์จะผิดหวังหมดเลย มันผิดเพราะอะไร ผิดเพราะว่ามันตั้งใจจะให้หายไป

โยม๑ : อย่างนี้มันไม่หายแน่

หลวงพ่ : ใช่ มันหายด้วยการที่เราสร้าง “ความหาย” ขึ้นมาไง

โยม๑ : จริงๆแล้วถ้าหายคือมันต้องหายทุกอย่าง

หลวงพ่ : มันไม่หาย เขาบอกว่าลมหายใจต้องหาย เราโต้แย้งเขากลับว่า ลมหายใจหายไม่ได้ แต่ถึงที่สุดแล้วมันจะหายเอง มันหาย แต่หายนี่นะ เพราะเราเคยปฏิบัติมา ๕๐ เปอร์เซ็นต์ถ้าบอกลมหายใจต้องหายนะ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ผิดหวังหมดเลย เพราะอะไรรู้ไหม พอลมหายใจเข้า ลมหายใจออก แล้วจางไปเรื่อยๆ คือมันไปคล้ายสติใจ เหมือนเราตั้งใจทำงาน เราตั้งใจ ถ้าเราจับของเรามันคงนี้งานจะเสร็จ แต่ถ้าเขาบอกว่า งานนี้เวลาเสร็จแล้วจะไม่มีอะไรเลยนะ เราก็จะปัดมันทิ้งไปเลย เราก็ไม่ได้ทำงานอะไรเลย ทีนี้พอบอกว่าจะต้องหายใช่ไหม มันก็ไม่รับรู้ไง สติไม่รับรู้ ความรู้สึกไม่รับรู้ ของมันมีอยู่แต่เราไม่รับรู้ มันหายโดยแบบไม่รับรู้ เพราะหายแบบไม่รับรู้กับหายตามข้อเท็จจริงมันต่างกัน หายแบบไม่รับรู้ มันตั้งอยู่ที่นี่ เราไม่รับรู้ มันก็คือไม่มี แต่ถ้าเราย่อยสลายมันจนมันหายไป การย่อยสลายหายไปต่อหน้าเรา กับการนั่งอยู่ต่อหน้าซัดๆ อย่างนี้ แต่มันบอกว่าหาย มันไม่รับรู้

ถ้ากำหนดลมหายใจ แล้วเขาบอกว่าลมหายใจหาย เรบอกเลยว่า ไม่หาย! หายไม่ได้ พอหายไม่ได้ปั๊บ เขาก็ต้องตั้งใจ ตั้งใจกำหนดเลย ตั้งใจพุทโธ พุทโธ หรือกำหนดลมไปเรื่อยๆ ถึงที่สุดนะ มันจะละเอียดเข้ามา ละเอียดเข้ามา จากความรู้ึ้นี้ แล้วมันมีขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปนาสมาธิ มันละเอียดเข้ามา ละเอียดเข้ามา จนลมหายใจมันเริ่มจางลง ทุกคนจะตกใจ โดยสามัญสำนึกทุกคนจะตกใจ สะดุ้งว่า “เอ๊ะ! เราไม่เป็น

อะไรหรือ เราจะเป็นอะไรกันใหม่” เพราะลมหายใจไม่มี พอมันตกใจปั๊บ นีจิตมัน ละเอียดเข้าไป ลมหายใจไม่มีหาย ธรรมชาติของมันมีของมันอยู่ แต่จิตของเราละเอียด เข้ามา

ทางมหายานเขาบอกว่า เวลาจิตมันสงบเข้ามา เขาเปรียบเทียบว่าจิตกับกาย เหมือนกล้วย เวลาปอกกล้วยเห็นใหม่ เปลือกกล้วยกับกล้วยมันคนละอันกัน เปลือกกล้วยนี้เหมือนกับร่างกาย เนื้อกล้วยคือตัวจิต เขาปอกกล้วยได้ เขาแยกจิตของเขาได้

สมาธิก็เหมือนกัน เวลาทำสมาธิ กำหนดลมหายใจเข้าไปนี่ มันจะละเอียดเข้าไป พอมันจะปอกเปลือกกล้วยทุกคนมันจะสะเทือน มันจะสะดุ้ง ทุกคนพอสะดุ้งแล้ว “ไม่ตายหรือ ไม่เป็นอะไรหรือ” มันจะทำให้จิตที่มันกำลังจะสงบเข้าไปนี่ มันรับรู้ออกมา ความละเอียดของจิตเหมือนตะกอนน้ำ น้ำมีตะกอน พอตะกอนมันลงกันแก้วน้ำมันจะใส ขึ้นมา

จิต เวลารับรู้ ก็เหมือนกับตะกอนกับน้ำที่เขาควนให้มันขุ่น จิตกับกายรับรู้ด้วยกันหมดเลย ทีนี้พอตะกอนมันเริ่มนอนกันไป ความรับรู้มันจะไม่มี มันจะมีความขัดแย้งกับ ธรรมชาติ พอขัดแย้ง โดยสามัญสำนึกของจิตมันต้องตกใจเป็นธรรมดา “เอ๊ะ! กูไม่บ้า หรือ กูไม่แปลกประหลาดกว่าคนอื่นหรือ กูจะไม่เป็นอย่างอื่นหรือ” มันจะตกใจ โดยสัญชาตญาณ เพราะถ้าคนไม่เคยฝึก พูดอย่างไร ฟังอย่างไร อัดเทปไว้เลย แล้วพอไปเจอ เข้าก็ตกใจ มันเป็นปัจจุตัง มันเป็นความรู้เฉพาะตน เอ็งจะศึกษามาขนาดไหน เอ็งจดไว้เลย สักไว้ในสมองเลยนะ ห้ามเปลอ ห้ามกลัวนะ แต่มันก็กลัว ไม่มีทาง!

ทีนี้พอมันจะหดเข้ามาขนาดไหน เราก็ต้องมีสติ สติทันมัน สติทันมัน เวลาสติทันมัน “ไม่เป็นไร เชิญเลย ตามสบายเลย” แล้วมันจะละเอียดเข้ามา ละเอียดเข้ามา ละเอียดเข้ามาจนดับหมดเลย พอดับหมดเลยนี้ ดับนะ! สักแต่ารู้ หลวงตาพูดบ่อย ว่า ถ้าจิตของใครไม่เคยรวมใหญ่ จะไม่รู้จัก คำว่ารวมใหญ่ รวมใหญ่นี้ ที่เขาบอกว่า **สมาธิไม่เป็นประโยชน์**

เงินล้านมันมีประโยชน์ใหม่ ถ้าสมาธิไม่มีประโยชน์ เงินล้านก็เอามาให้กุลี สมาธิ คือต้นทุน ถ้าไม่มีสมาธิ ปัญญาก็เกิดไม่ได้ ปัญญาที่เขาเกิดกันอยู่ในปัจจุบันนี้เรียกว่า

โลกียปัญญา คือกั๊ยืมเขามาใช้ เงินที่เรากั๊ยืมเขามา กับเงินของเรามันต่างกันนะ เงินของเราเนี่ยมันไม่มีดอกเบี้ย แต่ถ้าเอ็งกั๊ยืมเขามาเนะ หนึ่งก็ดอกเบี้ย สองเขาเอาคืนได้ตลอดเวลา

เราไปศึกษาธรรมะของพระพุทธเจ้ามานี้ คือกั๊ยืมมาทั้งนั้นเลย ปัญญาที่คิดอยู่นี้ คิดโดยธรรมชาติของเรา คิดโดยกิเลสของเรา นั่นคือกั๊ยืมมาทั้งหมด แต่ถ้าจิตสงบขึ้นมา เห็นไหม อิสราภาพเกิดละ

มันจะมีอาการที่ว่า ถ้ามันเป็นพุทโธมันจะวูบ! มันจะมีอาการ อาการเข้า เริ่มต้นทุกคนจะมีหมด เหมือนเราไม่เคยกินอาหารที่อร่อยแล้วมีคนปรารถนาดีเอาอาหารเลิศรสมาให้เรากิน เราจะจิตใจใหม่ ก็จิตใจมากเลย ของที่เราไม่เคยกิน ของที่เราไม่เคยเห็น พอกินแล้ว มันก็อยากได้ อยากกินอีก พออยากกินอีก แล้วมาปฏิบัตินี้จะแสนยากเลย ด้วยความอยากได้อันนั้น เขาเอาอาหารมาให้กิน แต่คราวนี้เราจะต้องทำอาหารกินเอง เขาเอามาให้กับเราทำกินเอง มันต่างกันเยอะเลย เราทำกินเองนี้จะทำอย่างไร แล้วต้องทำกินเอง หาอาหารกินเอง จนสามารถหาอาหารมาปรุงให้กินได้ตลอดเวลา สมาชิกจะไม่มีเสื่อมเลย พอไม่เสื่อมปั๊บ แล้วมันออกรู้ ออกรู้ในกาย เวทนา จิต ธรรม ออกรู้โดยสัมมาสมาธิ

ในปัจจุบันนี้เราไม่มีสมาธิ เราใช้ปัญญากัน ปัญญาที่กั๊ยืมมา เรียกว่าโลกียปัญญา ปัญญาอย่างนี้คือ ปัญญาเกิดจากกิเลส การศึกษานะ โทษนะ เมื่อก่อนมีลูกศิษย์มาจากจุฬาฯ มาหาเรา เขาบอกว่า “หลวงพ่อดีวี่นะ พุทโธ พุทโธ เขาเลิกใช้กันหมดแล้ว เขาใช้ปัญญาเลย ปัญญาวิปัสสนาสายตรง เดี่ยวนี้ใช้ปัญญากันหมดเลย” เราถามกลับเลยว่า พวกมึงเรียนมาจากไหน จบจากอเมริกาบ้าง จบในเมืองไทยบ้าง จบจากตะวันตกมานี้ เขามีศาสนาพุทโธใหม่ เขามีพระพุทธเจ้าใหม่ ปัญญาอย่างมึงนี่เรียนกับหมาก็ได้ใช่ใหม่! เรียนกับใครก็ได้ ปัญญาอย่างพวกมึงนะ ปัญญาอย่างนี้พระพุทธเจ้าไม่ปรารถนาไว้! อันนี้เขาเรียกวิชาชีพ ศาสตราจารย์ ดอกเตอร์ต่างๆ นี้ มันเป็นวิชาชีพ มันเป็นปัญญาที่ประกอบสัมมาอาชีวะ แต่ปัญญาที่พระพุทธเจ้าต้องการคือปัญญาที่เกิดจากสมาธิ เพราะสมาธิเกิดจากเรา อวิชา ตัณหา ความทะยานอยากอยู่ที่ใจของเรา ปัญญาที่เป็นมรรคญาณในหัวใจ มรรคญาณที่มันจะเข้าไปชำระกิเลส ปัญญาอย่างที่เราใช้กันอยู่ทั้งหมดนี้มันฆ่ากิเลสไม่ได้ เพราะมันเป็นปัญญาของกิเลส มันเป็นปัญญาที่เราศึกษามา เราคิดมา เกิดจากตัวตนของเรา เกิดจากอวิชา อวิชาคือตัวตน ภพคือปฏิสนธิจิต ทุก

คนชื่ออะไร นาย ก นาย ข นาย ง ไปเปลี่ยนชื่อที่เขตก็จบแล้ว ถ้าจะแก้สัญชาติ มึงโอนสัญชาติมันก็จบแล้ว

แก๊พแก๊ชาติ มันต้องแก้ที่ความรู้สึก ความรู้สึกเป็นรูป ความคิดเป็นนาม เพราะมีรูป มีรูปคือตัวจิต เพราะมีความคิด นาม ความคิดมันพร่อง พอพร่อง มันว่าง ว่างมันก็หมุนไป ความคิดก็ไม่รู้จัก ความคิดนะ นามก็ไม่รู้จัก รูปก็ไม่รู้จัก แต่เสือกู้จักธรรมนะ ปากนี่แจ๊ๆๆ เลย ตัวเองยังไม่รู้จักตัวเองเลย บัญชีไม่มี บอกให้เอาเงินเข้าบัญชี จะโอนให้อย่างไร ก็มึงไม่เปิดบัญชี มึงไม่เอาเลขบัญชีมาให้กูนะ อ้าว! มึงจะให้กูโอน มึงก็เอาเลขบัญชีมาสิ บอกให้โอนเงินมา แล้วกูจะโอนให้ใครล่ะ กูก็เผาทิ้งไป กูจะโอนให้มึง กงเต๊ก! กูจะส่งวิญญาณไปให้มึง กูจะเผาไปให้

มึงจะให้โอนเงินให้ มึงก็บอกเลขบัญชีกูมาสิ...จิตอยู่ไหน? จิตมึงอยู่ไหน? พูดนะปากเปี้ยกปากแฉะ พูดมาจากใคร ใครเป็นคนพูดออกมา แล้วตัวเราอยู่ไหนขึ้นมา... ไม่มี...หัวใจเป็นของเรานะ พอหัวใจมันตีบตันนะ ตัดมันทิ้งเลย เปลี่ยนหัวใจใหม่ ตับของเรา ไตของเรา พอมันเสียตัดทิ้งเลย

แล้วตัวตนมันอยู่ที่ไหน ถ้าไม่เห็นสมาธิ ไม่เห็นจิต จะไม่เห็นเรา ถ้าจิตสงบนะ อ้อ! นี้ออกพร้อชาติ แก๊พแก๊ชาติ ที่รื้อที่แก้อยู่ที่ไหน? ที่รื้อที่แก๊พชาติอยู่ที่ไหน? ทุกคนมานี้แล้วกลับบ้านหมดไซ้ใหม่ กลับบ้านหมด นี้อยู่มีบ้านที่อาศัย แล้วจิตอยู่ไหน? มึงมาจากไหน?

เราถามบ่อยนะ เวลาใครมา แล้วมึงเกิดมาจากไหน ก็เกิดมาจากพ่อแม่ เราจะพูดบ่อยนะ คนเรานี้เกิดมาจากไข่ เห็นไหม สเปิร์มของพ่อ ปฏิสนธิจิต โทษนะ...ผู้หญิงเวลาประจำเดือนขับทิ้ง ไข่ทั้งนั้น ทำไมไม่เกิดเป็นคนล่ะ มันเป็นธรรมชาตินะ คนเรานี้เกิดมาจากกรรม ปฏิสนธิจิต จิตวิญญาณที่มันมีอยู่ มันมีวิชา มันมีแรงขับของมันอยู่ มันจะต้องไปตามธรรมชาติของมัน พ่อแม่เขาก็มีชีวิตความเป็นอยู่ตามธรรมชาติของเขา แล้วปฏิสนธิจิตมันมา...ปฏิสนธิ เห็นไหม คุณเขาทำกิฟท์ทำโคลนนิ่งสิ เขาต้องเอานิวเคลียสของไข่มา แล้วถ้าไม่มีปฏิสนธิจิตก็เกิดเป็นสิ่งมีชีวิตไม่ได้ เพราะในสิ่งที่มีชีวิตของไข่ ของต่างๆ มันก็มีสิ่งมีชีวิตชั่วคราว สเปิร์มมีชีวิตที่ชั่ว โมง มันมีชีวิตของมันอยู่ แต่พอมันปฏิสนธิ มันมีปฏิสนธิจิตเข้ามา เห็นไหม เขาทำกิฟท์กัน เพราะการเกิด

เกิดในไข่ เกิดในน้ำคร่ำ เกิดเป็นโอบปาติกะ เกิดในครรภ์ กำเนิด ๔ อาหารในวิญญู ๔ กวฬิงการอาหาร วิญญูณาหาร ผัสสาหาร มโนสัญเจตนาหาร การเกิดมีชีวิตก็ต้องมีอาหารเพื่อดำรงชีวิตนั้นไป

ชีวิตนี้จะหมุนไปอย่างไรในวิญญู แล้วเวลาเกิดอะไรมาเกิด กรรมพาลิตดวงนี้มาเกิด แต่เพราะมีสายบุญสายกรรม มีเวรมีกรรมต่อกัน พ่อแม่มีบุญกุศล มีสิ่งที่เป็นกุศล มีอำนาจวาสนา จิตวิญญูณที่จะมาเกิดต้องบาลานซ์กัน คือจิตวิญญูณนี้จะต้องมีอำนาจวาสนา แล้วเกิดในพ่อแม่ที่มีอำนาจวาสนา เกิดมาสุขสบาย พ่อแม่ชี้ทุกข์ชี้ยาก จิตวิญญูณที่จะมาเกิดก็ต้องบาลานซ์กัน เพราะอะไร เพราะทำบุญกุศลมา เกิดเป็นมนุษย์นี่เป็นอริยทรัพย์นะ การเกิดเป็นมนุษย์นี่แสนยากเลย ที่นี้พ่อได้เกิดเป็นมนุษย์ ขนาดได้มาเกิดแล้วนะ แต่ก็ยังเกิดกับพ่อแม่ชี้ทุกข์ชี้ยาก มีลูกเป็นแพเลย แต่คนมั่งมีศรีสุขนี้ต้องทำกัฬิพณะ หาถูกยากฉิบหายเลย! จะบอกว่า จิตวิญญูณที่จะมาเกิดกับจิตดี ๆ เพราะบุญกุศลต้องบาลานซ์ ต้องทำดีมา แม้แต่เกิดเป็นมนุษย์นี้ พระพุทธเจ้าถึงบอกไง คนเราไม่ได้ดีเพราะการเกิด ไม่ได้ดีเพราะชาติตระกูล ไม่ได้ดีเพราะทรัพย์สมบัติ มันดีที่ตัวของมัน ทำดีทำชั่วในตัวของมัน

ฉะนั้น พระอรหันต์สมัยพุทธกาล เห็นไหม พระสิวลีโคตรรวยเลย ไปอยู่ที่ไหน มีแต่คนจะถวายอย่างเดียว แต่มีพระอรหันต์อยู่องค์หนึ่งไม่เคยกินข้าวอัมเลย เรื่องพระสิวลี พระพุทธเจ้าบอกไว้ในพระไตรปิฎก เห็นไหม เขาจะทำบุญที่ไหนเขาจะเชิญพระสิวลีเป็นประธานตลอด เขาเป็นคนดีมาก คนทำบุญที่ไหนเขาจะเป็นหัวหน้า จะช่วยเหลือตลอด เขาจะเสียสละตลอดเลย พอเขาเกิดตายไปตามธรรมชาติของเขา แล้วก็มาเกิดเป็นพระสิวลี พอบวชแล้วนะ โอ้โฮ ไคร ๆ ก็จะถวายแต่พระสิวลี แล้วพระอรหันต์ด้วยกันที่ไม่มีจะกินก็เยอะเยอะไป ในพระไตรปิฎกมีจริง ๆ นะ พระอรหันต์นี้แหละแต่ไม่มีจะกิน เพราะเขาไม่ได้ทำของเขา มาเขาสร้างบุญอย่างอื่นไง อย่างเรานี่เป็นคนดีไหม กุติ กุทำคืออยู่แล้ว แต่กูไม่ให้ไครนะ ของกุติ แต่กูไม่ให้ไคร กูให้กูคนเดียว ของดีไม่ให้ไครเลย ก็ดี ถือว่าเป็นคนดีไป แต่ถึงเวลาแล้ว ก็ไม่มีไครมาสนใจมึงเหมือนกัน แต่ความดีของเราก็คือความดีของเราไง นี่การทำดีมันหลากหลาย ที่นี้สิ่งที่มีมันทำง่ายที่สุด สิ่งที่มีมันเห็นง่ายที่สุด คือการเสียสละ เห็นไหม ถ้าเราเสียสละแล้ว สังคมจะร่มเย็นเป็นสุขจากการเสียสละของเรา ถ้าเราเสียสละแล้ว ไครจะว่าไงหรือไครจะว่าฉลาด นั่นก็เป็น

ที่มุมมองของคน ไม่ใช่เราทำดีแล้วนะ ใครก็จะบอกว่า โอ้โฮ! ดีดี คนดีนี้โค่นค่าเยอะฉิบหายเลย พระพุทธเจ้านี้ เขายังจ้างคนมาค่าเลย มิ่งว่าคนดีที่ไหน โลกเขาจะไม่ดีเทียบวะ คนดีนี้แหละเขาอัดกันเต็มทีเลย แต่คนชั่วไม่เป็นไรนะ คนชั่วมันก็ทุจริตของมัน แต่เราก็อำดีของเรา

นี่พูดถึงเวลาถ้าจิตมันจะลงนั้น มันลงของมันอย่างไร มันสักแต่ว่านะ แล้วมันสักแต่ว่านี่ คำว่าสักแต่ว่านี่ ถ้าคนไม่เป็นพูด มันจะบอกว่า “ไม่มี สักแต่ว่านี่ ไม่มีอะไรเลย ไม่มี สักแต่ว่าเฉยๆ” แต่ถ้าคนทำเป็นนะ “สักแต่ว่า” นี้ก็จะได้มานะเกือบตาย! กว่าจะได้จิตมันจะปล่อยให้มันอยู่เป็นธรรมชาติของมัน “สักแต่ว่า” กว่าจะได้มานะ ทุ่มเทศขนาดไหน ฉะนั้น พระจะบอกว่า นู่นก็สักแต่ว่า นี่ก็สักแต่ว่า มันสักแต่ว่าที่ปากมึงพูดไป สักแต่ว่าแต่ใจมันจะเอาของเขาณะ

ถ้ามันสักแต่ว่านี่ คนที่สักแต่ว่าได้จะนั่งมาก เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะกว่าจะได้อย่างนี้มานะ เราต้องทุ่มเทศขนาดไหน พอทุ่มเทศแล้ว อย่างเราทุ่มเทศแล้วพอได้สมบัติมาแล้ว สมบัติอันนี้มันได้มายาก ฉะนั้น ของข้างนอกนะ โทษนะไร้ค่าหมดเลย... ไร้ค่า เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะเราก็ผ่านสมบัติอย่างนี้มาแล้ว เราก็หาอย่างนี้ได้ เราก็ทำของเราได้ แต่อันนี้สิ่งที่เราทำยาก พอทำยากแล้ว เราจะรักษามันอย่างไร มันสักแต่ว่าโดยใจมันไม่เอา “สักแต่ว่า”

แต่คำว่าสักแต่ว่าของเขาณะ “สักแต่ว่า สักแต่ว่า สักแต่ว่านะ สักแต่ว่า”

มันคนละสักแต่ว่า ถ้าสักแต่ว่าโดยความเป็นจริงนะ มันสักแต่ว่าจริงๆ แต่สักแต่ว่าแต่ปากนี่มันคนละเรื่องกัน เราดูออก เราเข้าใจได้ ธรรมะจะรู้ได้ต่อเมื่อพูดออกมา ศิลจะรู้ได้ต่อเมื่อเราอยู่คลุกคลีกัน ๒ คนฟัวเมียในบ้านจะรู้เลยนิสัย ๒ คนเป็นอย่างไรรู้ ยิ่งพ่อแม่กับลูกนี่ โอ้โฮ รู้ได้รู้ฟุ้งหมดเลย ศิลจะรู้ได้ อย่างพระที่อยู่ด้วยกัน ๑๐ ปี ๒๐ ปีนี้ ใจครูบาอาจารย์อยู่ด้วยกันมาเป็น ๑๐ ปี ๒๐ ปี จะรู้ได้หมดแหละ ใสนี้มันศิลจริงหรือศิลปลอม พระพุทธเจ้าบอกไว้เลยนะ ถ้าใครยังโกหกมดเท็จอยู่แล้วจะไม่ทำความชั่วอย่างอื่น... ไม่มี แล้วคนอยู่ด้วยกัน ๑๐ ปี ๒๐ ปี จะรู้เลยว่ามึงโกหกหรือไม่โกหก ถ้าคนยังกะล่อนอยู่นะ แล้วจะไม่ทำความผิดอย่างอื่น... ไม่มี!

โยม๑ : ถ้านั่งสมาธิจนนิ่ง แล้วก็ทิ้งลมหายใจเลยหรือเปล่านั้น

หลวงพ่ : ห้ามทิ้ง นี้ไปทิ้ง ห้ามทิ้ง ลมหายใจ คำบริกรรมนี้เป็นไม้หก ไม้หกจากจิตปกติแล้วมันจะเข้าไปถึงจิตอีกมิติหนึ่ง

โยม๑ : คือมันเห็นลมหายใจของตัวเอง แต่ว่ายังหายใจอยู่

หลวงพ่ : หายใจอยู่ เห็น คำพูดนี้มันฟัง เวลาเขาถามปัญหาเรานะ จริงๆ แล้วเราไม่ต้องตอบเลย คำถามมันตอบอยู่ แต่คนถามไม่รู้ คำถามนี้เห็นไหม เหมือนลมมันจะไม่มีเลย แต่มันมีอยู่ ถ้าคำว่ามีอยู่ นี้เรารู้ อยู่ เรารู้ อยู่ แต่เราบริหารมันไม่เป็น เรารู้ อยู่ แต่เราทำมันไม่เป็น เราจัดการมันไม่ได้

โยม๑ : ใช่ แล้วมันก็ยิ่งนิ่งอยู่ค่ะ หลวงพ่

หลวงพ่ : หลวงปู่เจี๊ยะบอกว่า ไม่พอกิน แห่อยู่อย่างนี้ไม่พอกิน หลวงปู่เจี๊ยะบอกว่า แห่อยู่เฉยๆ

โยม๑ : อย่างนี้แล้วเราต้องทำอะไร

หลวงพ่ : ก็ตั้งสติ จับลมซัดๆ มันมีอยู่ (ทำท่าสูดลมหายใจ) ซัดๆ แล้วเกาะไว้เรื่อยๆ เกาะลมหายใจเข้าไปเรื่อยๆ ลมหายใจนี้เกาะไว้เลย จะใช้คำบริกรรมหรืออานาปานสติ ลมหายใจนี้มันสำคัญมาก จิตของเราเนี่ยมันเหมือนเด็กอ่อน จะมีอายุมากอายุน้อยขนาดไหนนะ อายุ ๑๐๐ กว่าปีมาปฏิบัติใหม่ก็อนุบาลหมด แล้วไม่ใช่อนุบาลธรรมดา เด็กๆ มาปฏิบัติก็จิตอนุบาล อนุบาลแต่มันฝึ่ง่าย เพราะอนุบาลนี้ จิตมันยังไม่ได้ซับซ้อนอะไรไว้มาก แต่ถ้าอายุ ๑๐๐ ปีมาปฏิบัติก็อนุบาล เพราะมันไม่เคยปฏิบัติแต่อนุบาลนี้อนุบาลขี้โรคนะ เพราะ ๑๐๐ กว่าปีเนี่ย โอ้โฮ ภูทุกข์กุกยาจะมาเยอะนะ มันฝึ่งอยู่ที่นี่ จะทำอะไรก็รู้ไปหมด รู้ไปทุกอย่างเลยนะ แต่ทำไม่เป็น

จิตของผู้ฝึกใหม่ จิตเป็นอนุบาลหมด พอจิตเป็นอนุบาลหมด จิตที่หัดฝึกใหม่ เห็นไหม เด็กที่มันยังเดินไม่เป็น ก่อนจะฝึกให้เด็กเดินมันก็ต้องมีราวให้เด็กเกาะไป หรือมันมีไม้หนูน เห็นไหม ให้เด็กจับแล้วหัดเดินไป คำบริกรรมนี่คือราวที่เกาะนั้น คำบริกรรม ลมหายใจ มรณานุสติ กลิณต่างๆ นี้ เราเพิ่งวัดดูให้จิตมันเกาะ

ธรรมดาความคิดนี้มันเป็นนามธรรมที่เราไม่เห็นตัวมัน แล้วความคิดจะเกิดขึ้นมาได้อย่างไร จิตเหมือนน้ำ น้ำถ้าใสเต็มแก้ว บางทีเราคิดว่าแก้วไม่มีน้ำเลย เพราะมันใส ไม่เห็นน้ำ พอเติมสีลงไปเราจะรู้ว่ามันมีน้ำทันทีเลย จิตมันเป็นน้ำใส มันไม่รู้ตัวมันเองเลย แล้วเราต้องการจับมัน แล้วพอจะจับมันจับนี้ แต่เขาบอกว่า**ไม่เป็นไรปล่อยมันไปเลย ดูมันเฉยๆ มันจะเป็นธรรมชาติ** มันก็เหมือนเอาน้ำสาตเข้าไปในอากาศ แล้วมันจะเป็นธรรมชาติใหม่ มันก็ระเหยไปหมดเลย

แต่ของเราเนี่ย ครูบาอาจารย์เราไม่สอนอย่างนั้น ครูบาอาจารย์เราสอนว่าต้องมีคำบริกรรม เห็นไหม ต้องมีที่เกาะ พุทโธ พุทโธ พุทโธนี่ ธัมโม สังฆโมนี่ มรรณาสตินี่ คิดถึงความตายนี่ เกาะหมด พอมันเกาะขึ้นมาเนี่ย มันเบือ ถ้าบอกมันให้ทำไปสบายๆ บอกอยู่เฉยๆ สบายเลย อะไรก็สบายเลย ใครมันก็ชอบ ถ้าเรามีครอบครัวนะ พอลูกเกิดมานะ ไม่ต้องเรียนหนังสือ ลูกอยู่สบายๆ เดี่ยวลูกจะมีอาชีพเอง มันชอบไหม เด็กตอนเอาไปโรงเรียนมันร้องทุกคนนะ จิตถูกบังคับให้ทำงานมันเบือทุกคนนะ

แต่มีคนบ้าคนหนึ่งมันมาเสนอ บอกว่า**ไม่ต้องทำอะไรเลย มันจะเป็นเอง** บอกเด็กนี่นะไม่ต้องเรียนหนังสือ เดี่ยวเขาให้ตำแหน่ง เขาให้มึงทำงานเอง ทีนี้ถ้าคำบริกรรมมันต้องทำ เหมือนต้องเรียน พุทโธ พุทโธนี่ต้องเกาะ ถ้ามีคำบริกรรมมันต้องเกาะ เราเปรียบเหมือนว่า ลองไปสนามหลวงสิ เห็นเขาเล่นว่าวไหม ว่าวเขาขึ้นเห็นไหม เขามีเชือก มีลม มีว่าว มีคนนะ แต่เราเห็นเขาเล่นว่าวนะ กูจะเล่นว่าวบ้าง จับว่าวโยนขึ้นไปเลย อ้าว.. ว่าวขึ้นมา มันลอยไปแล้วก็ตก อ้าว ว่าวก็ลอย ว่าวก็ลอย ว่าวก็ขึ้น แล้วว่าวก็ตก นี่ไง สบายๆ ก็สบาย แล้วมึงได้อะไร ว่าวมึงขึ้นไหม ว่าวขึ้นหมายถึงว่ามีสตินะ ถ้ามีสติเราจะรู้สึกตัวเราเองหมด เราจะควบคุมบริหารจัดการได้หมด เขาแข่งว่าว เห็นไหม เขาเก็บคะแนน เขาเอาว่าวโฉบใส่กัน เขาต่อสู้กัน เอาว่าวขึ้น

จิตของมึงมันเป็นนามธรรม มึงได้เคลื่อนไหวอะไรบ้าง มึงได้ทำอะไรของมึงบ้าง มันขัดแย้งกับข้อเท็จจริงหมด เพียงแต่ว่ามันไม่มีใครโต้แย้ง เพราะคนโต้แย้งไม่มีกัน

การปฏิบัติเนี่ย จิตมีความรู้สึกนะ แล้วจะเอาความรู้สึกทั้งหมดมาพูดเป็นรูปธรรม ถ้ามึงไม่เป็นนะ มึงพูดไม่ถูกหรอก ถ้ามึงพูดไม่เป็นนะ คอนโดมิเนียม เห็นไหม กูเป็นสถาปนิกนะ โว้ย! กูเขียนได้หมด แต่คนไม่เป็นมันไม่รู้เรื่อง มันเอายอดขึ้นก่อน เอา

เสอซ้มซ้ไปบนฟ้านะ เอตึกลงดินเลยเพราะอะไร เพราะมันไม่เป็น แล้วถ้าคนเป็นมันจะ พุดอย่างนี้ คนที่จะพุดมันต้องมึกึ้น บังเอิญ...คนมึกึ้นมันน้อยง ใฮ้บ้านันมันก็เลย หลอกไปเรื่อๆ “ว่างๆ ว่างๆ”

มันไม่มีค้าบริกรรมไม่ได้!

โยม๑ : ถ้าเรอบริกรรมแล้วมันก็ยังนึ่ง

หลวงพ้อ : ค้าบริกรรมนี้ะ ประสาเรานะ เหมือนเด็กจะหัดเดิน มันต้องเดินให้เป็น ถ้าเด็กหัดเดินไม่ได้มันจะวิ่งไม่ได้ มันจะเป็นตัวเองไม่ได้ มันจะทำงานไม่ได้ คนเราลูก เดินไม่ได้มันจะทำงานได้ไหม คนเรามันจะทำงานได้ มันต้องลูกเดินได้ มันต้องแข็งแรง มันต้องทำงานทุกอย่างได้

จิต ถ้าเป็นสมาริมันจะมีสติของมัน อย่างที่พุดเมื่อกี้ว่าร่างกายเป็นเราไหม อะไร เป็นเราไหม พอจิตมันสงบนะ อ้อ! เรออยู่ที่นี่เอง เราคือตัวจิตนะ พวกเรานี้ะ...ปฏิสนธิ จิต ปฏิสนธิจิตคือตัวที่มึเกิดในใจของแม่ พอจิตสงบขึ้นมามันจะไปอยู่ตรงนั้น พออยู่ ตรงนั้นปั๊บนี ีตรงนี้เป็นนามธรรมที่วงการแพทย์หรือทุกอย่างทำลายมันไม่ได้ ส่วน ร่างกายนี้แพทย์จัดการได้หมดนะ

เรอบอกเลขนะ อย่างเรานี้เป็นคนคือ แล้วเป็นคนบ้านี้ะ ถ้ากูเก็ นี้ สบายมากเลย เขาเอาชุดคนบ้ามาใส่ แล้วก็ห้ามไปเลย แต่ถ้าจิตกูคือนี้ะ ถึงมึงจะเอากูไปบคนแหลก จิตกูก็เป็นอย่างนี้ มึงจะเอากูไปเกิดที่ไหน จิตกูก็เป็นอย่างนี้

แล้วเรอเข้าไปสู่ตรงนี้ เรอเข้าไปสู่ตรงที่มันคือ เรอเข้าไปสู่ตรงที่เรียกว่า ภวาสวะ จูติจิต ตัวภพ ปฏิสนธิจิต ตัวเริ่มต้นของชีวิต ถ้าเรอเข้าไปถึงตรงนี้ปั๊บ เวลาจิตสงบเข้าไป เวลาภวานาจนจิตสงบเข้าไปถึงตรงนี้ปั๊บ มันจะไปรื้อข้อมูลเดิม เมื่อชาติที่แล้วเกิด เป็นอะไร จากชาติที่แล้วมาชาตินี้มันต่อเนื่องกันมาอย่างไร แล้วชาติต่อๆ ไปมัน ต่อเนื่องกันอย่างไร ถ้ามันไม่ต่อเนื่อง มันไม่มีเจ้าชายสิทธัตถะ มันไม่มีพระเวสสันดร ไม่มีทศชาติ เรานั่งกันอยู่ที่นี่ เรามาจากไหน เรอทำประจำ ก็เกิดมาจากแม่ท้องแม่ทั้งนั้น โทษนะ ผลัดกันเกิดเป็นแม่ ผลัดกันเกิดเป็นลูก เดี่ยวเราก้เป็นแม่ เดี่ยวเราก้ไปเป็นลูก

เราอ้างบ่อย หมอ..... เขาออกมาปาฐกถาเองว่า เดิมเขาเป็นพ่อของพ่อเขา คือ หมอ..... เขาบอกว่าเขาเป็นปู่โง่ คือเขาเป็นพ่อของพ่อหมอ..... แล้วพ่อของหมอ.....มี น้องชายที่เป็นหมอเหมือนกัน นี่เขาพูดเอง พ่อเขาตายไปเขาก็มาเกิดเป็นลูกของลูกชาย เขา คือพ่อมาเกิดกับลูกเกิดกับพ่อเขา แล้วตอนเป็นเด็กเล็กๆ นี่เขาออกมาอธิบายเองนะ ที่นี้พ่อเขามีน้องชายไซ้ใหม่ น้องชายเป็นหมอแผนโบราณ เขาบอกว่า เขาพูดกับหลาน พูด กับพ่อหมอ.....ว่า หมอ.....คือพ่อของพ่อหมอ.....แล้วมาเกิดเป็นหมอ..... ไอ้พ่อ หมอ.....มันก็ไม่เชื่อ ไม่เชื่อหรือก พอไม่เชื่อ น้ำเขาคือน้องของพ่อเขาก็บอกว่าให้ ทดสอบ ให้ไปถามลูกว่าเป็นโรคอะไรตาย เด็กๆ นี้ไร้เดียงสาเลย เป็นโรคอะไรตาย ตาย ตรงไหน ศพตั้งไว้ตรงไหน มันชี้เพี้ยะๆๆ เลย จนพ่อหมอ.....ก็เชื่อ พ่อพ่อเชื่อป๊อบ ที่นี้ เขาอยากจะแើคใจ พอมีเพื่อนมาก็อยากจะบอกให้ลูกชี้ใจ พอลูกมันโตแล้วนะ บอกให้ หมอ.....ไปชี้ชี้ เขาก็ล้มหมกแล้ว หมอ.....อายุจะ ๑๒๐ ปี ไปถามเขาเองสิ เขาพูด เอง แล้วใครเป็นพ่อ ใครเป็นลูก วิจารณ์นะ นี่เขาเป็นวิทยาศาสตร์นะ เขาพูดเอง

แต่เราเชื่อโดยธรรมะ เราเชื่อโดยกรรม เชื่อโดยพระพุทธเจ้าสอน เราเชื่อของเรา อยู่แล้ว แต่นี่มันเป็นวิทยาศาสตร์ที่มีบุคคลยืนยัน ที่นี้เราเป็นของเราอย่างนี้แล้ว เราเข้าใจ เรื่องวิญญูะอย่างนี้แล้ว มันก็ซ้าๆ ซากๆ ชีวิตเราก็ดวนเวียนอยู่อย่างนี้ นอกจาก พระพุทธศาสนาแล้ว มันไม่มีอะไรจะแก้ตรงนี้ได้ ธรรมโอสถเท่านั้นที่จะแก้ตรงนี้ได้ ไม่มี ยาใดๆ ทั้งสิ้น ไม่มีใครจะควบคุมชีวิตได้หมด เว้นไว้แต่ธรรมะ เราถึงต้องมาศึกษากัน

ที่นี้พ่อศึกษาป๊อบ อย่างที่โยมถามเมื่อกี้ “อภัยกฤต” พวกนี้มันเป็นแค่ศัพท์คำเดียว แล้วก็ตั้งขึ้นมาซะ สักมทั้งสักมนะมันงง กูปวดหัวฉิบหายเลย!

แค่ศัพท์คำเดียวแท้ๆ เลย มึงยังไม่ได้ปฏิบัติเลยนะโว้ย! สักมทั้งสักมเลยหาทาง ออกไม่เจอ

แต่ถ้าเราปฏิบัตินะ นี่มันแค่ช่องทางนะ เรามีการกระทำของเราะ ยังลึกซึ้งกว่านี้ อีกเยอะแยะเลย นี่แค่สมาธินะ แล้วไหนจะมรรคหยาบ มรรคละเอียด นี่โสดาปัตติมรรค สกิทาคามีมรรค อนาคามีมรรค อรหัตตมรรค มันยังต้องไปอีกไกลเลย แล้วเขาคุยกันนะ เราฟัง เขาเข้ามาหาเราเยอะ ที่เราพูดอยู่นี่เพราะอะไร เพราะข้อมูลมากที่เราเยอะมาก คนมาถามปัญหาเราเรื่องนี้เยอะมากเลย

โยม๑ : หลวงพ่อคะ แล้วเรื่องสังขารเปกขานญาณ มันใช้อุเบกขาหรือเปล่า

หลวงพ่อ : สังขารเปกขานญาณ ไม่ใช่!

สังขาร ญาณ อุเบกขาก็ส่วนอุเบกขา สังขารเปกขานญาณ ของอย่างนี้ะมัน เหมือนกับของใกล้เคียงกัน ของสิ่งนี้มีจะมีของสิ่งนี้ ของสิ่งหนึ่งมันจะมีใกล้ๆ กัน ตลอดไป คือว่าอารมณ์ เห็นไหม เขาจะแบ่งแยกอารมณ์ไปเลย อารมณ์อย่างนี้ต้องเป็น อย่างนี้ ต้องตามข้อเท็จจริงอย่างนั้น

แต่ในการปฏิบัติของเรานี้ มันจะรู้ของมันขึ้นมาเอง เพราะอะไร เพราะ พระไตรปิฎกนี้ เวลาสอนเห็นไหม มันมี ๘ ประโยค ไปถามหลวงปู่ฝั้นว่า

“ผมนี้จบ ๘ ประโยค พระไตรปิฎกเขียนได้หมด จะเขียนอีกตัวหนึ่งยังได้เลย เพราะได้ภาษาบาลี ศึกษาได้หมด แล้วทีนี้เวลาผมศึกษามาแล้วผมก็รู้หมดเลย แล้ว พระพุทธเจ้าก็สอนพระโมคคัลลานะไปอย่างหนึ่ง สอนพระสารีบุตรไปอย่างหนึ่ง สอน พระอนนรุทธะ ไปคนละอย่างหมดเลย แล้วจะให้ผมทำอย่างไรล่ะ”

หลวงปู่ฝั้นท่านเป็นพระอรหันต์นะ “ทุกข์อยู่ที่ไหนล่ะ? ทุกข์มีงันะอยู่ที่ไหน?”

แต่นี้ ทุกข์อยู่ที่นี้ใช่ไหม แล้วเราก็ไปรื้อค้นวิชาการนะ วิชาการสอนอย่างไรวะ เหมือนกูเจ็บป่วยนี้ แต่ไม่รู้ว่ากูเจ็บเป็นโรคอะไร แล้วมันก็ค้นยาใหญ่เลยนะ ยานี้มะเร็ง อันนี้เอดส์ แล้วมีงันะเป็นโรคอะไรล่ะ มีงันะเป็นโรคอะไร มีงันะใช้ยาอะไรล่ะ มันไม่เป็นงันะ

แต่ถ้าเป็นงันะ เป็นอะไรล่ะ ปวดหัวตัวร้อนก็กินยาสิ เป็นอะไรก็รักษาตามโรค นั้นสิ

ทุกข์อยู่ที่ไหน แล้วทุกข์ของเรานี้มันก็แตกต่างกัน ทุกข์เพราะไม่มีเงินใช้ ทุกข์ เพราะเป็นหนี้ นั่นมันทุกข์ข้างนอกนะ

พอมันสงบเข้ามานะ สงบเข้ามาเรื่อยๆ เพราะมันละข้างนอกไป รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมารเป็นพวงดอกไม้แห่งมาร ความทุกข์ข้างนอกนี้มันเป็นความทุกข์ประจำ โลก ความทุกข์ประจำธาตุขันธ์ แล้วพอมันเข้ามาถึงตัวเราล่ะ เศรษฐีก็ทุกข์ ยากก็ทุกข์

คนมันมีก็ทุกข์ ทุกข์ทุกคนแหละ เพราะคนเกิดมาทุกคนมีวิชา ทุกคนเกิดมาในโลกนี้ ทุกข์หมดเลย ไม่มีใครมีความสุขสักคนหนึ่ง

เดี๋ยวจะหาว่าทำไม เกิดมาแล้วทุกข์หมดเลย โห.. เรานะ เวลามันชราภาพนะ เดี่ยว ลูกก็โอย นังก็โอย ขยับก็โอย แล้วมึงจะไม่ทุกข์ มึงอย่ามาคุย ขับรถไปแล้วรถติดไม่มีที่ ขับถ่ายก็ทุกข์แล้ว นั่งในรถเหงื่อแตกซกเลย ทุกข์ไหม แล้วบอกว่าไม่ทุกข์ นั่งในรถเบนซ์เลย ติดแอร์เย็นฉ่ำเลย แต่ถ้าวรถติดแล้วปวดท้องนะ นั่งในรถนี้ตัวสั่นเลย

โยม๑ : ถ้าสมมุติเรา อย่างที่เขาสอนกันว่า ดูจิตไปเรื่อย จะเห็นเวทนาในจิต จะเห็น จะเจอธรรมในจิต นี่มันจะเห็นได้ไหม

หลวงพ่ : เขาพูดกันไปอย่างนั้นไง เห็นได้ก็เห็นได้ด้วยการนึกเอา มันไม่จริง

โยม๑ : มันไม่ได้เกิดขึ้นเอง อย่างที่เขาบอกว่าเป็นไตรลักษณ์ของจิตหรือคะ

หลวงพ่ : ไม่มีทาง มันไม่มีทาง

โยม๑ : ทำไมถึงบอกว่ามันไม่มีทาง

หลวงพ่ : เพราะมันเป็นความคิดคนละมิติ โลกียปัญญา โลกุตตรปัญญา ปัญญาที่เป็นความคิด ความคิดอย่างที่เขาคิดกันอยู่นี้ มันเป็นความคิดของเขา ก็ที่เราพูดเริ่มต้นเมื่อกี่วันที่ว่า พวกศาสตราจารย์ ดอกเตอร์ต่างๆ เขาบอกเลยว่า “เดี๋ยวนี้พุทธโธไม่มี ความหมายแล้ว เขาไม่ใช่แล้ว เขาใช้ปัญญา เขาใช้ปัญญาของเขา”

ปัญญาอย่างนี้ เราพูดตั้งแต่ที่แรกเลยว่า ถ้าเราไม่เปิดบัญชี มึงทำขนาดไหนนะ ผลประโยชน์มันก็ตกกับโลกนี้ไง มันไม่เข้าบัญชีของมึงหรอก ถ้าเราจะทำอะไรเราก็ต้องเปิดบัญชีของเราก่อน แล้วบัญชีอยู่ที่ไหน บัญชีคือสมาธิไง บัญชีคือสติจิตใจ

โยม๑ : แล้วดูจิตมากๆ มันไม่เป็นสมาธิหรือคะ

หลวงพ่ : เอ็งว่ามันดูจิต หรือมันดูความคิดล่ะ

โยม๑ : ก็พวกนักปฏิบัติที่เขาชอบดูจิต เขาจะบอกว่า ดูไปเรื่อยๆ ก็จะเกิดสติเอง

หลวงพ่ : มิ่งคุณึ่นะ มิ่งคุณุกระโถน เอ็งเห็นกระโถนคุณุใหม่ แล้วในกระโถนคุณุมีอะไร
ละ

โยม๑ : ก็มึน้ำลาย

หลวงพ่ : นึเพราะมึเห็นคุณุญน้ำลายหรอก ถ้ามึไม่เห็นคุณุญน้ำลาย มึก็ไม่เห็น
หรอก

เราจะบอกว่จิตนึมันไม่เห็นจิตหรอก จิตมันเหมือนกระโถนใบนึ จิตนึเหมือน
กระโถนใบนึ กระโถนมันมึตัวกระโถน มันมึนอกมึใน ถ้ามองมาจากข้างนอก มันก็เห็น
นอกกระโถนได้ แต่ถ้ามึเจ้าของกระโถนมันคุในกระโถน มันจะเห็นในกระโถนนึ

จิตนึมันมึความคิด ตัวจิตนึ เราจะเปรึยบจิตนึเหมือนสั้ม ในสั้มผลหนึ่งมันต้องมึ
เปลือกสั้มโดยธรรมดา ใครไปซื้อสั้มมาจากตลาด ซื้อมานึ กึนเปลือกใหม่ มึงแคะเปลือก
ทึ่งท่ทำอะไร กึนแต่เนื้อสั้ม แต่เปลือกไม่เอา แต่มึงซื้อมึมันต้องมึเปลือกมาด้วยหรือเปลว่ ถ้ามึ
ไม่มีเปลือกสั้มมันก็เป็นสั้มไม่ได้ มันเป็นสั้มที่เก็บไว้นานไม่ได้ เขาต้องมึเปลือกสั้มมา
เวลาคุจิตมันคุที่เปลือกสั้ม มันคุที่ความคิด จิตเราอยู่ไหน? จิตเราอยู่ไหน? ไม่มีใครเห็น
จิตเราเลย เห็นแต่ความคิด เพราะถ้ามึงคุจิตเห็นจิตนะ เทวดาก็ต้องเห็นจิต คนก็ต้องเห็น
จิตคน พรหมนึจิตหนึ่ง เทวดาเป็นอย่่างหนึ่ง มนุญย์อย่่างหนึ่ง สัตว์เด็ยรัจฉานอย่่างหนึ่ง
สัตว์นรกอเวจีอย่่างหนึ่ง แต่มันมึจิตทุกดวงทุกที่ จิตดวงนึมันไปเกิดในทุกที่ แต่พอเกิด
เป็นมนุญย์ โดยสัญชาตญานของมนุญย์ มนุญย์มึธาตุ ๔ และขันธ ๕

ธาตุ ๔ และขันธ ๕ ไม่ใช่จิต ธาตุ ๔ ึง ธาตุ ๔ คือร่างกาย ขันธ ๕ คือความคิด
คนเรามีร่างกายกับจิตใจ ร่างกายกับจิตใจนึมันเป็นโลก มันไม่เป็นธรรม เพราะความคิด
นึมันเป็นโลก ความคิดนึมันมึกิเลส ทึนึความคิดโดยธรรมชาติของเรามันมึกิเลสใช้ใหม่
โดยสัญชาตญาน คนเรากึมีธาตุ ๔ คือร่างกายกับขันธ ๕ แล้วจิตมันอยู่ไหนละ ทึนึพอ
มองเข้าไปนึ เอ็งจะมองขนาดไหน ที่เรายกกระ โถนขึ้นมานึ เรายกเหมือนสั้ม เอ็งมองที่
สั้ม เอ็งพ่งที่สั้มนึ เอ็งว่า เอ็งจะปอกเปลือกสั้มเข้าถึงเนื้อสั้มได้ใหม่

โยม๒ : ไม่ได้ ได้แต่คิดว่ามันจะเป็นแบบไหน เพราะเคยเห็นมา แต่มันไม่เห็นตัว
จริงของเนื้อสั้ม

หลวงพ่ : โดยข้อเท็จจริงมันเห็นไม่ได้ ฉะนั้นเวลาเขาดูความคิด ถ้าเขามองไปที่จิต เขาจะเห็นแต่ความคิดของเขา เขาไม่เห็นตัวจิตหรือจริงไหม เพราะอะไร เพราะความคิดมันไม่ใช่จิต เดียวจะแจกซึ่คี่อันนี้ที่เราบอกว่าความคิดเกิดดับ มันมีพวกเขานี้แหละที่ปฏิบัติจิตมานาน แล้วเราให้ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เราไม่ใช่ดูจิต เวลาเราสอนนะ ไม่ใช่ดูจิต เราให้ใช้สติตามความคิดไป พอตตามความคิดไป ความคิดมันเกิดดับ เราใช้คำว่าความคิดเกิดดับ ไม่ใช่จิตเกิดดับ จิตไม่มีเกิดไม่มีดับ

โยม๒ : พยายามที่จะนั่งสมาธิ แต่เหมือนอย่างทีหลวงพ่ว่า คือเหมือนเด็กอนุบาลคือไปอ่านหนังสือมากเกินไปแล้วพอนั่งสมาธินี้ ความคิดมันจะไปถึงหนังสือเล่มนั้นมันก็เลยทำไม่ได้

หลวงพ่ : ใช่ คำว่านั่งสมาธินี้ มันมีสมาธิอบรมปัญญากับปัญญาอบรมสมาธิความจริงหลวงตาท่านสอนมาตลอด แต่เขาบอกเลยว่า *การทำสมาธิไม่จำเป็น ใช้ปัญญาไปเลย* ทีนี้ปัญญาของเขา เราถึงบอกว่าการปฏิบัติทั้งหมดถ้าใช้ปัญญาไปเลยมันก็เป็นปัญญาอบรมสมาธิ ถ้ามีสตินะ ถ้ามีสติ มีปัญญาไล่ความคิดไป ก็จะต้องปอกเปลือกส้มให้เข้าถึงเนื้อส้ม เนื้อส้มคือตัวจิต ถ้าเข้าถึงเนื้อส้มคือตัวจิต คำพูดที่เขาสอนๆ กันอยู่นี้ เขาจะไม่กล้าพูดอย่างนี้ คนเรานี้ละ ถ้าเข้าไปเจอตามข้อเท็จจริงแล้ว เราจะไม่กล้าพูดผิดจากข้อเท็จจริงที่เราารู้ แต่คนเรานี้ไม่เคยเห็นข้อเท็จจริง อย่างที่โยมพูดเมื่อกี้ มันเห็นด้วยความคิด เห็น เพราะเรารู้ว่ามันปอกได้ แต่เราไม่เคยเห็น มันก็เลยพูดว่าเหมือนจะจริง เหมือนจะปอกได้ แต่ไม่ได้

โยม๒ : ก็ทำไม่ได้สักที ก็เลยใช้สวดมนต์อย่างเดียว

หลวงพ่ : นี้ ที่เขาทำกันอยู่นี้ เหมือนจะใช้ได้นะ ทีนี้เพียงแต่ว่ามันเกิดกระแส พอเกิดกระแสแล้ว จำนวนคนมันเยอะขึ้น ฉะนั้นพอบอกว่าทางนี้เป็นทางลัดสั้นต้องได้ผล คำพูดมันเป็นนายแล้ว ทีนี้คำว่าลัดสั้นก็ต้องมีผลสิ คราวนี้เขาก็มีผลแจกเลยนะ ใครมีความคิดเหมือนกู ใครมีความคิดเห็นเหมือนกู คนนั้นคือเหมือนกูไง เหมือน เหมือน

เราเทศน์ไว้กัณฑ์หนึ่ง “ธรรมะเสมือนจริง” เหมือนเป็ยบเลย แต่ไม่ใช่ มันเหมือนแล้วมันมีธรรมะรองรับใช้ใหม่ มีธรรมะของพระพุทธเจ้ารองรับอยู่แล้วใช้ใหม่ พูดยังไง

มันก็เข้ากับธรรมชาติใหม่ ฉะนั้นเราถึงบอกว่า เฟ่งคุณขนาดไหนนะ ถ้ามันเป็นจริงนะ มันต้องเข้าถึงเนื้อสัมผัส พอเข้าถึงเนื้อสัมผัสใหม่ เราถึงบอกใจ เราไม่ยอมเฉลยเลยที่เขาเขียนมา เขาถามปัญหาถามบอกว่า พวกเรานี้หลงกันนั่งสมาธิ ทำสมาธินี้หลงกันหมด แล้วเราบอกว่า ถ้ามันหลงอย่างนี้ละ หลวงตาก็ต้องสอนศีลสิ หลวงตาก็สอนสมาธิ สอนพุทโธ หลวงปู่มั่นก็ต้องหลงสิ

แต่เวลาเราพูดไม่ได้พูดอย่างนั้นนะ เขาถามเรา เขาบอกว่า เรายอมรับหลวงปู่คุณ หลวงปู่คุณท่านก็สอนจิตเหมือนกัน แต่ที่หลวงปู่คุณสอนนี้ กว่าจะได้แต่ละคนนี่ทั้งชีวิตของหลวงปู่คุณ ผลที่หลวงปู่คุณสอนนั้นมีกึ่งองค์ นี้คนเป็นสอนนะ คนเป็นสอนเหมือนกับเราทำงานเป็น แล้วเราทำงานตามเนื้อหาสาระก็ต้องมีคุณภาพตามนั้น คนจะทำงานได้อย่างนั้น มันต้องมีผลงานออกมาแบบนั้นมันถึงจะเป็นตามนั้น แต่เพราะเราทำงานไม่เป็น แล้วพอคนเข้ามา พอมันทำเข้าทำ ถูกใจ โสดาบัน สกิทาคามี อนาคตามี เดียวนี้เดินชนกันในกรุงเทพฯ หัวจะชนกันตายท่าเลย! แล้วมันจริงไหม? นี่ไงที่เราบอกว่าเราไม่เชื่อ เราไม่เชื่อตรงนี้ไง อย่างที่เขาบอกว่า *มองไปแล้วจะเป็น* โธ่เราทำงานกันนะ ถ้าเราจะหาบุคลากร คนที่มีคุณภาพ อย่างเรานี้เราหาเกือบเป็นเกือบตาย ใฮ่ นี่ใครมานะ คอหยักๆ เป็นคนนี้ก็ใฮ่ได้หมดแหละ คอหยักๆ เป็นคนนี้ แม่่งโสดาบัน ทั้งนั้นเลย!

โยม๑ : มันแพร่ขยายไปเยอะแล้ว ทุกคนก็ “*ดูจิต ดูจิต*” แล้วก็ว่าอย่างนี้แหละ ถูกต้องแล้ว

หลวงพ่อ : ก็ถูกต้องแล้ว ก็ที่พูดเมื่อกี้ ไปตั้งแต่ต้นแล้วว่า ไม่มีกึ่งกัน ใจ เพราะไม่มีกึ่งมันถึงอธิบายไม่ถูก แล้วทางวิชาการมันยังหลากหลาย

โยม๑ : แล้วคิดว่าถูก

หลวงพ่อ : ถ้าคิดว่าถูกมันก็คิดว่าถูกชั่วคราว แต่ในเมื่อคนเรามีมันสกปรก มันไม่ได้ล้างมันก็สกปรก ใจของคนนะ ถ้ามันปฏิบัติแล้วมันไม่เป็นความจริง เดียวมันต้องแสดงออกมาโดยธรรมชาติของมันแน่นอน ทีนี้เราก็เชื่อตรงนี้นะว่า เมื่อถึงเวลาเรื่องมันต้องแดงออกมา เพียงแต่ว่า ที่เราพูดก่อน เราพูดเตือน ประสาเราว่า อย่าให้เหยื่อนี้มันเข้า

ไปเป็นอาหารของเขาจนมากเกินไป โธ่! วงในพูดยิ่งกว่านี้อีกเยอะ คือธุรกิจทั้งหมด ไม่มีเรื่องธรรมดาเลย

โยม๑ : เพราะมันซักจะเริ่มเยอะ

หลวงพ่ : เยอะ ก็นี่ไง กระแสที่เราปลูกให้ขึ้นมาไง

โยม๑ : แล้วก็เหนื่อยี่เกี่ยวจะอธิบาย จะอธิบายก็อธิบายไม่ได้ ก็เลยบอกว่าให้ไปถามหลวงพ่

หลวงพ่ : นี่ไง อธิบายไม่เป็นหรอก เราอธิบายเอง เขายังมาชนกับเราเลย เขาบอกว่า **ธรรมะเป็นธรรมชาติ** โทษนะ เราบอกว่าเพศสัมพันธ์ก็ธรรมชาติ เขาบอกว่า **เพศสัมพันธ์ไม่ธรรมชาติ** อ้าว มึงพูดข้างเดียวนี้หว่า มึงพูดกับกูนี่สิ เพราะคนไม่ทันกัน มึงพูดอย่างไรมันก็ไปหมดไซ้ใหม่ เขาบอกว่า**ธรรมะเป็นธรรมชาติ นี่ไง อยู่เฉยๆ** ใจ เราบอกถ้าอยู่เฉยๆ อย่างนั้นเพศสัมพันธ์ก็เป็นธรรมชาติ เขาก็บอกว่า**เพศสัมพันธ์ไม่ธรรมชาติ**

เพศสัมพันธ์นี้เป็นธรรมชาตินะ อย่างวงการแพทย์นี้เราบอกเขาเลยนะ คุยกับแพทย์บอกว่า สมมุติว่าในโลกนี้ต้องเลือกยาตัวหนึ่ง ทุกอย่างให้ทำลายหมดเลยจะเลือกตัวไหน วงการแพทย์บอกว่าเลือกมอร์ฟิน เพราะมอร์ฟินเจ็บไข้ได้ป่วยก็ฉีด เพราะมันครอบคลุมใจ แต่มอร์ฟินพูดถึงถ้าเราเอามาใช้กัน เต็มๆ เสพติดแล้วจะเสียหายหมดเลย แต่มอร์ฟินนี้เขาก็เอาไปทำยา เวลาเจ็บปวดเขาก็จะฉีดมอร์ฟิน แล้วถ้าบอกว่า ให้เลือกเอาตัวเดียว คือแบบว่า ยานี้ไม่ให้เหลือเลยให้เหลือตัวเดียว เขาเลือกมอร์ฟิน ที่นี้พอเลือกมอร์ฟิน เพราะมันครอบคลุม เราจะบอกว่า ทุกอย่างมันมีดีและเลวในตัวมันเอง ไม่มีอะไรที่ดีหมดและเลวหมด ฉะนั้น เขาถึงบอกว่าเพศสัมพันธ์นี้มันคือของเลว มันไม่ใช่ธรรมะ

โธ่.. พระโมคคัลลานะที่ผู้หญิงจะมาให้กามท่านนะ แล้วท่านไม่ยอม แล้วท่านไปเพ่ง เห็นไหม ผู้หญิงคนนั้นเลยทุกข์มาก แล้วจะช่วยเขา ก็ช่วยไม่ได้ ก็ไปถามพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าบอกว่า “มันเป็นโทษของกาม” พระโมคคัลลานะบอกว่า “โธ่โธ่! กามมันมีโทษขนาดนี้เลยหรือ” พระพุทธเจ้าก็บอกว่า “โมคคัลลานะ เธอพูด

แบบนี้ไม่ได้นะ เพราะเราตถาคตก็เกิดมาจากกามนะ” พระพุทธเจ้าเกิดมาจากอะไร เกิดจากพระนางสิริมหามายาใช่ไหม พระพุทธเจ้าเกิดมาจากใคร เราเกิดมาจากกามแต่เราเอากรรมมาสร้างคุณงามความดีไง แล้วกรรมฐานเราเห็นไหม ดอกบัวเกิดจากโคลนตม แต่ตรงนี้เขาบอกว่า ดอกบัวต้องเกิดจากบนอากาศห้ามมีโคลนตมนะ โคลนตมมันนำเกลียดนะ ดอกบัวเกิดจากโคลนตมใช่ไหม คุณงามความดีก็เกิดขึ้นมาจากเรานี้ เวลาพูดก็พูดแจ่มๆ เชียว แล้วพอพูดอธิบายแล้วคนก็เชื่อ ทุกอย่างมันมีดีมีเลวในตัวมันเอง กามคุณ ๕ ทำไมกามเป็นคุณล่ะ แต่พรหมจรรย์นี่กามเป็นโทษ มันอยู่ที่ว่าเรามุ่งหมายไปที่ตรงไหน

ในโลกนี้กามคุณ ๕ สิ่งนี้มันเป็นเรื่องของการดำรงเผ่าพันธุ์ แล้วอย่างถ้าเป็นพรหมจรรย์ล่ะ ประพฤติพรหมจรรย์ พรหมจรรย์นี้มันถือเพื่อเป็นหนึ่งเดียว มันไม่ได้เพราะอะไร เพราะเบื้องต้นที่เราถือ ใจยังไม่เป็นพรหมจรรย์มันก็เรียกร้องเป็นธรรมดา แต่ก็แก้ไขตัดแปลงจนมันกลายเป็นพรหมจรรย์ขึ้นมา พรหมจรรย์เพื่อพรหมจรรย์ พรหมจรรย์นี้ไม่ใช่เพื่อใคร พรหมจรรย์เพื่อพรหมจรรย์ พระพุทธเจ้าสอนแล้ว พรหมจรรย์นี้ไม่ใช่เพื่อแก้ความผิดของใคร พรหมจรรย์นี้ไม่ใช่อยากดัง พรหมจรรย์นี้ไม่ใช่พูดออกมาเพื่อจะโฆษณา พรหมจรรย์เพื่อพรหมจรรย์ ตัวมันเพื่อตัวมัน ธรรมเพื่อธรรม

แต่นี่มันทำเพื่อโลก ทำเพื่อธุรกิจ ทำเพื่อประชาสัมพันธ ทำเพื่อให้เป็นกระแส เราบอกเล่นนะแซร์ลูก โช่ เห็นไหม แมคดอฟฟ์ คนที่ไปเล่นมันนั่นใครล่ะ ธนาคารญี่ปุ่น ธนาคารยุโรป มันไปลงทีหนึ่งตั้งก็พันล้านล่ะ ขนาดนักวิชาการยังเชื่อเลย แล้วนี่มันแซร์ธรรมะ ลงไปทั้งชีวิตเล่นนะมึง ไปเชื่อเขา ไปลงแซร์กับเขา

โยม๑ : แต่ถ้าคนสอนคิดว่าถูกแล้ว

หลวงพ่ : เราไม่เชื่อว่าเขาคิดว่าถูก เขารู้ว่าตัวเขาผิด ของอย่างนี้ต้องรู้ ช้าหรือเร็ว ไม่มีทางที่ไม่รู้เรานั่งอยู่ที่นี่แล้วเราบอกว่าไม่เมื่อย มันเป็นไปได้ไหม ในเมื่อจิตมันมีกิเลสอยู่ ถ้าไม่รู้ก็ให้เตะ จริงไหม ในเมื่อมันมีในใจนี้ มึงบอกไม่มีนะ มึงพูดก็ล้านคำก็ไม่ใช่ ไม่มีทำไมถึงไม่มี ไม่มีทำไมไม่มี ไอ้นี้อยู่เฉยๆ กูไม่มี คนพูดที่ไม่มีเหตุไม่มีผล กูไม่ฟังหรอก ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ

หลวงตาครูบาอาจารย์เราท่านเป็นพระอรหันต์ ท่านจะบอกเลยว่าท่านเป็นพระอรหันต์เพราะเหตุใด ทำอย่างไรจึงเป็นพระอรหันต์ แล้วเวลาเทศน์ธรรมะนี้ ลูกศิษย์เข้าไปถามปัญหา ท่านตอบได้เคลียร์หมดเลย

แต่นี้ของเขาจะไปนี่นะ มันต้องมีหน่วยการคของเขากรองก่อนนะ ถ้ามีความเห็นต่างเขาไม่ให้เข้า ถ้าความเห็นตรงกันถึงเข้าได้ แล้วถ้าใครเข้าไปถามปัญหา คุ่มๆ เข้าไปใครปล่อยให้เข้ามา แต่หลวงตาท่านจะเอาแต่คนที่เห็นต่างเข้ามา แล้วท่านจะแก้ไขของท่าน ใอันนี้กว่าจะเข้าไปนี่ กรองแล้วกรองอีก โอ้โฮ! ธรรมะอะไรเป็นอย่างนั้นวะ ใอันนี้มันคือธรรมะจัดฉาก เราไม่เชื่อหรือ เราไม่เชื่ออยู่แล้ว อย่างไรก็ตามก็ไม่เชื่อ

โยม๑ : ตอนนี้นมันเข้ากระแสนินเตอร์เน็ตจน... จี้เกียจอธิบาย

หลวงพ่อ : คนของเราจะเข้าไปชนกับเขา เรบอกว่าจะไม่ต้องหรือ เพราะหลวงตาพูดอย่างนี้ หลวงตาตอนออกมาใหม่ๆ นี้ หลวงตาท่านมีของจริง คนที่เห็นต่างจากท่านยังเข้าไปด่าในอินเตอร์เน็ตในวัดป่าบ้านตาดเยอะมาก แล้วลูกศิษย์ก็มีความเดือดร้อนกันอยู่ แล้วไปรายงานท่าน ท่านบอกว่า “ลูกศิษย์อยู่เฉยๆ เขาคำเรา เขาไม่ได้ด่าลูกศิษย์ แล้วเป็นอะไรไปล่ะ เขาคำเราเขาไม่ได้ด่าลูกศิษย์ ลูกศิษย์อยู่เฉยๆ สิ”

นี่ก็เหมือนกัน คือเราจะไม่ให้คนด่ามันมันเป็นไปได้อย่างไร เฮ้ย! มึงเกิดมาแล้วมึงจะไม่ให้คนด่ามึงเลยนี้ มึงบ้าแล้ว โลกนี้มันไม่มี ขนาดพระพุทธเจ้าคนเขายังด่าเลย ไม่ต้องหรือ

เราถึงบอกว่า เดี่ยวเราจะออก ดึกเรายังสร้างอยู่ เราจะให้ตึกเสร็จแล้วเราออกไป ออกไปนี่เราออกไปแบบว่า เหมือนกับนักข่าว เราต้องเสนอข่าวโดยข้อเท็จจริง อย่าให้สำนักข่าวเดียวที่มันด่าข่าวอยู่ เราก็เสนอข่าวของเราออกไป คราวนี้นมันก็อยู่ที่ปัญญาของคน สัตว์โลก เราจะไปบังคับความเห็นของคนไม่ได้ ความเห็นของคนมันต้องปล่อยไปตามความเห็นของเขา แต่ถ้าเขามีบุญกุศล เขาอ่าน เขาดูแล้ว เขาเชื่อด้วยเหตุด้วยผล เขาจะเทียบเคียงกันเอง ขนาดเราแจกซีดีไปมันยังมีผลเลย คนถือซีดีวิ่งมาหาเราเยอะเลย ซีดีนี้มันไม่มีชีวิตนะ มันเป็นเทคโนโลยีนะ มันยังช่วยคนได้เลย ซีดีนี้ช่วยคนเยอะ คนมาหาเราด้วยเพราะซีดีนี้เยอะมาก

เพราะผลประโยชน์ แล้วคนมาทำลายผลประโยชน์ ถ้าคนเป็นเจ้าของผลประโยชน์จะไม่โกรธ มันไม่มี ฉะนั้นเราไปทำงานนี้เราต้องเข้าใจว่าเราทำอะไร ในเมื่อเราทำไปแล้ว มีสิ่งตอบสนองกลับมา มันก็เป็นเรื่องธรรมดา ใครจะค่าใครจะว่าก็เรื่องของเขา เขาจะค่าเขาจะว่าก็มี แต่คนที่ได้ผลประโยชน์ แล้วเขาวิ่งมาหาเราก็มี เหรียญมี ๒ ด้าน ถ้าเราเข้าใจอย่างนี้แล้วนะ เราก็เข้าใจโลกไง เราอยู่กับโลกโดยเราทำความเข้าใจโลกมันไม่เดือดร้อนนะ เราอยู่กับโลกแล้วจะให้มันมีคนชมอย่างเดียว ใครว่ากูไม่ได้เลย เอ็งต้องไปสร้างโลกใหม่ แล้วอยู่กับคนเดียว เอ็งก็ไปสร้างไว้อีกโลกหนึ่ง แล้วเอ็งก็อยู่บนโลกนั้น จะไม่มีใครมายุ่งกับเราเลย

โยม๓ : คุณแม่อายุมากแล้ว ถามว่าวิธีทำสมาธิง่ายๆ ต้องทำอย่างไรบ้างครับ

หลวงพ่ : ลมหายใจ หลวงปู่ฝั้นกับครูบาอาจารย์เราบอกนะ ฟังแล้วสะท้อนใจนะ หลวงปู่ฝั้นบอกเลยนะว่า “พวกเรานี้มีลมหายใจ แต่สุดลมหายใจทิ้งเปล่าๆ” ลมหายใจนี้ทางการแพทย์ถือว่าเป็นอาหารละเอียดนะ ออกซิเจนอากาศบริสุทธิ์ เราหายใจเข้าไปเพื่อเลี้ยงสมอง สมองขาดอากาศไม่ได้ ๕ นาทีสมองตายเลย อาหารละเอียดมันจำเป็นอยู่แล้วใช่ไหม ทีนี้เราหายใจ หลวงปู่ฝั้นบอกเลยนะ “หายใจทิ้งเปล่าๆ” ลมหายใจมันให้ชีวิตเราแล้ว ถ้าเรามีสติกับลมหายใจนี้ อานาปานสติเกิดแล้ว

หลวงปู่ฝั้นบอกเลย “จะอยู่ที่ไหน ก็ให้อยู่กับพุทฺโธ” ลมหายใจนี้ พุทฺโธ พุทฺโธอยู่ตรงนี้ ทำดีๆ ทำชั่วๆ นะ เดี่ยวจะ โอ้โฮ! เวลามันเป็นมันเป็นอย่างนี้จริงๆ เวลาจิตมันลงนะ มันเป็นความมหัศจรรย์ นี่ไงพระพุทธเจ้าสอนไง ความสุขที่หาได้ในกายเรานี้ ความสุขหาได้ในจิตเรานี้ แต่โลกนะ ต้องไปทัศนจักร ต้องไปท่องเที่ยว เงินก็เสีย เหนื่อยก็เหนื่อย ทุกข์ก็ทุกข์ ไปทำไม่กันก็ไม่วู้ หาเงินมาโปะก็ไม่พอ ความสุขหาได้ที่หัวใจนี้ แล้วกำหนดลมนี้ ความมหัศจรรย์มันจะเกิด

แต่ที่ทำกันไม่ได้เพราะอ่อนแอ ทำกันไม่ได้เพราะอำนาจวาสนาเราค้อย อำนาจมันค้อยเพราะอะไร เขาเรียกทางโลกว่า “สุขเอาเผากิน” มันไม่จริงจัง แล้วยังอย่างไรนะ อยู่เฉยๆ ยิ่งคนแก่คนเฒ่านี้ นั่งที่ไหนนะ เวลานั่งที่ไหนนะ มันคิดมันฟุ้ง เราอยู่กับลมหายใจนะ เดี่ยวพอใครเข้ามา “อย่าเข้ามา อย่าเข้ามา กูจะดูลมหายใจ” เราจะไล่คนออก

เลยละ ฝึกลมหายใจนะ อยู่ดี ๆ ใครเดินเข้ามาใกล้ “อย่าเข้ามา อย่าเข้ามา ญต้องการความสงบ อย่าเข้ามา” อยากรอยู่คนเดียวนะ

โยม๒ : ถ้าอย่างนั้นมันก็ต้องตัดขาดจากคนภายนอก

หลวงพ่ : ไม่ ไม่ตัดขาด เพราะมันจะอยู่ของมันเองได้ไม่ตลอดหรอก ขณะที่จิตสงบ จิตที่มันดีนะ มันก็อยากรอยู่ตัวของมันคนเดียว แต่มันอยู่คนเดียวได้ไหม แล้วเรานี้ต้องมีอาหาร มีอะไรไหม มันก็ต้องมี เพราะประสาเรานะ คำว่าตัดขาดนี้ มันเหมือนกับปล่อยเกาะ อันนี้ถ้าคนมันดีแล้วนี้ ยิ่งถ้าคนมันดีนะ เรากล้าพูดคำนี้เลยนะ ถ้าเกิดเขากำหนดลมหายใจจนจิตสงบได้ขึ้นมา เขาจะสอนพวกโยมเลยนะ เพราะอะไรรู้ไหม เพราะคนเรานี้ะ ไปพบประสบความสุขไปเจอคุณงามความดี มันรักใครมันชอบใคร มันจะบอกคนนั้น

โดยธรรมชาติ เราไปเที่ยวป่านะ เมื่อก่อนตอนออกธุดงค์ไป แล้วไปเจอน้ำตกสวย ๆ ก็อยากรให้เพื่อนกุมาร “จะบอกคนโน้น จะบอกคนนี้” เวลาเราไปธุดงค์กัน ในป่า พอเห็นอะไรสวย ๆ นี้ เพื่อนกุมารเห็นต้องชอบแน่ ๆ เลย เมื่อก่อนมีความคิดอย่างนี้นะ ไปเที่ยวในป่านี้ อยู่ในป่าดี ๆ มันก็อยากรถ่ายรูปเก็บไว้ ในป่านี้ โอ้โฮ! เวลาหน้าฝนนะ ทิวทัศน์นะ ไปอีกเรื่องหนึ่งเลย สวยมาก พอเห็นอย่างนั้นปั๊บก็อยากรให้เพื่อนมาดู อยากรให้คนนั้นมาเห็น เราเห็นแล้วไง อยากรมีพยาน

นี่เหมือนกัน ลองถ้ากำหนดได้ ไม่ใช่ว่าตัดขาด เพียงแต่ว่าเวลามันทำนี้ เหมือนเรากินข้าว ขณะแม่กินข้าวอยู่ เราจะไปกวณแม่ไหม ขณะที่กำหนดพุทโธ จิตนี้มันกินกำบริกรรม มันอยากรเลี้ยงตัวมันเอง แต่พอมันอิ่มแล้ว เราเข้าไปหาแม่เราได้ไหม มันคนละเรื่องเลยนี้ เวลาพูดทางโลกเขาเรียกว่าพูดข้างเดียวใจ

โยม๔ : รู้สึกว่าตัวเองจะหลงทางบ่อย

หลวงพ่ : ตัวหลงทางนี้ ตัวเองจะไม่หลงก็ได้ ถ้าคิดว่าตัวเองหลงทางแล้วก็จะหลงตลอดไป บุญของคนไม่เท่ากัน การกระทำของคนไม่เหมือนกัน ฉะนั้นพูดถึง ประสาเราก็คือส่วนเราใช้ไหมที่เคลื่อนไหวได้ที่ทำได้ แต่ถ้าคนแก่คนเฒ่า หนึ่ง คนแก่คนเฒ่าชอบพูดเรื่องอดีต คนแก่คนเฒ่า ประสาเราเลยนะ ไม้ใกล้ฝั่งนี้ มันใกล้เวลา มันทำให้ตัวเอง

ว่าแห้ว ต้องการคนเข้ามาใกล้เคียง ต้องอยากเล่าเรื่องเก่าๆ ให้คนอื่นฟัง แต่ถ้าคนแก่คนเฒ่ากำหนดพุทธโธได้อยู่กับตัวเอง เขาก็จะมีหลักของเขา นี่มันโดยวัย มันคิดต่างกันเยอะมาก โดยวัยนี้ ความคิดของวัยจะแตกต่างกัน แต่ถ้าเขาทำของเขาได้นะ หนึ่ง มีความสุขนะ

โธ.. แม่หลวงตาขังพวกเลยนะ “ไม่ต้องห่วงแม่ แม่เอาตัวรอดได้ แม่ไม่เคยกลัวอะไรเลย” เวลาจิตมันทำได้ แม่หลวงตาบอกหลวงตาเองเลย “ลูกไม่ต้องห่วงแม่ แม่เอาตัวรอดได้” นั่นเวลาทำได้ ไม่เคยกลัวอะไรเลย

โยม๓ : ขอลาเรื่องวิธีบริกรรมครับ การภาวนาพุทธโธมีทั้งผูกกลมกับไม่ผูกกลมใช้ไหมครับ

หลวงพ่อ : ใช่

โยม๓ : ถ้าเราเลือกไม่ผูก ก็ภาวนาพุทธโธไปเรื่อยๆ ไม่ต้องตั้งคำบริกรรมใช้ไหมครับ พุทธโธ พุทธโธไปเรื่อยๆ

หลวงพ่อ : ใช่ ลมหายใจ จะผูกหรือไม่ผูกลมหายใจ หรือพุทธโธนี้ ห้ามตั้ง ห้ามตั้งเด็ดขาด! แล้วเกาะไว้แน่นๆ แล้วพอมันจะเป็น มันเป็นของมันเอง คือพุทธโธ พุทธโธ พุทธโธ เราพยายามนึกพุทธโธ แต่นึกไม่ได้นะ

“จิต-อาการของจิต” พุทธโธเรานึกขึ้นมาใช้ใหม่ เขาเรียกว่าอารมณ์สอง ตัวพลังงานตัวความรู้สึกนี้เป็นอารมณ์หนึ่ง แล้วความคิดเป็นอีกอารมณ์หนึ่ง ที่เขาดูความคิด ที่เขา “ดูจิต ดูจิต” กันนะ ไม่เห็นหรือ ไปเห็นความคิดหมด

ทีนี้ พอพุทธโธ พุทธโธ นี่ก็คือความคิด ความคิดเกิดดับ พุทธโธ พุทธโธ พุทธโธ พุทธโธ พุทธโธ มันเหมือนเราหัดเล่นเทนนิส เราจะตีลูกเข้ากำแพง มันกระเด็นออกมา กำแพงนั่นคือตัวจิต แล้วลูกเทนนิสมันเข้าไป พุทธโธ พุทธโธ เห็นไหม พุทธโธ พุทธโธ มันจะสั้นเข้าไปเรื่อยๆ จนกำแพงกับลูกเทนนิสมันติดกัน แล้วมันจะตีลูกเข้ากำแพงได้ไหม พุทธโธ พุทธโธ พุทธโธ พุทธโธ พุทธโธ พุทธโธ จนมันละเอียดเข้ามาเป็นตัวมันเอง มันจะนึกพุทธโธได้ไหม โดยธรรมชาติมันนึกไม่ได้ก็ต้องเป็นธรรมชาติของมันเอง แต่ถ้ามีระยะห่างนี้ กูยังตี

เทนนิสเข้าไป มันยังมีระยะห่างที่จะให้ลูกเทนนิสมันลอยเข้าไปได้ มันยังมีแรงกระทบ ลูกเทนนิสก็ต้องกระเด็นออกมาเป็นธรรมดา

ถ้ายังมีลูกพุทโธได้มันเป็นสอง คือมีกำแพงกับลูกเทนนิส ถ้ามีความรู้สึกกับมีความคิด พุทโธได้มันยังมีระยะห่าง มันเป็นสอง ไม่เป็นหนึ่ง สมมติคือหนึ่งไม่ใช่สอง โดยธรรมชาติของคนมีความรู้สึกกับมีความคิด พุทโธ พุทโธ พุทโธ พุทโธ พุทโธ พุทโธ พุทโธ พุทโธ พุทโธ พุทโธเรื่อยๆ จนพุทโธกับกำแพงเป็นขึ้นเดียวกันนะ ลูกเทนนิสหายไปไหนวะ? ห้ามทิ้งเด็ดขาดเลย ที่นี้คนไปทิ้ง พุทโธ พุทโธแล้วทิ้งไปเลยนะ กำแพงคือกำแพงนะ ลูกเทนนิสก็กลิ้งอยู่โน่น แล้วบอกว่ากูเป็นสมมติ ลูกเทนนิสกับกำแพงเป็นสอง ลูกเทนนิสคือความคิด กับกำแพงคือตัวจิต

แล้วคนมันทำไม่เป็นส่วนใหญ่แล้วก็อธิบายอย่างนี้ “พุทโธมันต้องหาย” แล้วมันก็ปล่อยลูกเทนนิสกลิ้งไปเลย จะอีกชาติหนึ่งมันก็ไม่เป็นสมมติ เพราะมันเป็นสอง คือเราคิดว่าว่าง

ดูจิตมันเป็นอย่างนี้หมด มันปล่อยลูกเทนนิสไว้กับดิน แล้วมันนึกว่าว่าง พอมันนึกว่าว่างปั๊บนี้ มันก็ไม่เข้าใจถึงโลกุตตรปัญญา คือลูกเทนนิสกับกำแพงนี้เป็นเนื้อเดียวกันแล้วนี่มันจะเคลื่อนตัวไปอย่างไร ถ้าลูกเทนนิสมันอยู่ที่โน่น เวลาการเคลื่อนตัวไป ลูกเทนนิสมันอยู่ข้างล่างใช่ไหม คือความคิดมันเป็นอันหนึ่ง ความเป็นจริงเป็นอันหนึ่ง มันเคลื่อนไปไม่ได้หรอก พอมันเคลื่อนไปไม่ได้มันก็บอกว่าลูกเทนนิสไม่มี ลูกเทนนิสเป็นอย่างนั้น มันก็เลยสร้างเห็นใหม่ อย่างนั้นจะเป็นโสดาบัน

เราทำประจํานะ มึงจะเป็นขั้นไหนก็แล้วแต่เรื่องของมึงนะ ขอให้กูได้ช้กสักคำหนึ่งเถอะวะ ขอให้กูได้ช้กสักคำหนึ่ง ขอให้กูได้พูดด้วย แล้วกูถึงจะยอมรับว่าเป็นโสดาบันหรือไม่เป็นโสดาบัน เราบอกตอนนีบุญรอดมันจะเจ็งนะ บริษัทใหม่มันกำลังผลิตโซดาขาย เอาแก่นี่ก่อนเนอะ จบแล้ว เอวัง